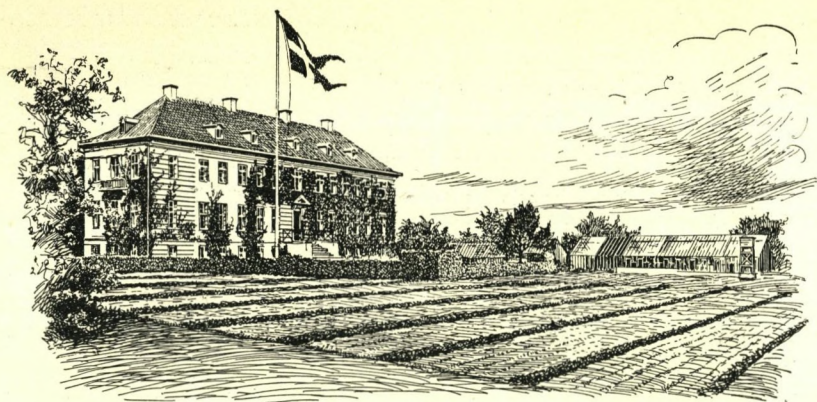

STATENS PLANTEPATOLOGISKE FORSØG

Månedsoversigt over plantesygdomme

353. — Juni 1956

Der blev for juni måned modtaget indberetninger fra 137 medarbejdere; endvidere blev der besvaret 1239 forespørgsler.

L u f t t e m p e r a t u r e n lå som middeltemperatur $0,1^{\circ}$ — $0,4^{\circ}$ C over normaltemperaturen i de to første uger af måneden, medens den i de to sidste lå $2,0^{\circ}$ — $2,6^{\circ}$ C under. Normaltemperaturen steg i månedens løb fra $13,4^{\circ}$ — $15,2^{\circ}$ C. Temperatursvingningerne har været meget store måneden igennem. Der blev målt minimumtemperaturer helt ned til $1,1^{\circ}$ C. Da temperaturmålingerne altid foretages i 2 meters højde, kan det ikke undre, at frost på udsatte steder har været almindelig.

N e d b ø r e n lå i tiden 1.—30. juni gennemgående over normalen. Kun Bornholm fik mindre end normal mængde nedbør. For landet som helhed blev nedbøren 52,8 mm mod normalt 46,8 mm. Ca. de $\frac{3}{4}$ heraf faldt i månedens første halvdel. For Bornholms vedkommende er forholdet praktisk talt omvendt, idet hovedparten faldt i sidste halvdel af måneden. For landsdelene målt i det angivne tidsrum følgende mængder i mm med månedens normal i (): Nordjylland 47 (44), Østjylland 54 (47), Vestjylland 61 (48), Sønderjylland 55 (53) og for hele Jylland 54,2 (47,2), Fyn 52 (47), Sjælland 45 (45), Lolland og Falster 60 (47) og for Øerne i alt 49,5 (45,7); Bornholm 33 (36).

Sygdomme på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Lyspletsyge (manganmangel) gav sig ret sent til kende de fleste steder, gerne så sent, at man ikke kunne bekæmpe den samtidig med ukrudtet ved at sætte mangansulfat til hormonsprøjtevædsken. Ved gennemlæsning af de mange indberetninger bliver hovedindtrykket det, at sygdommen i år har været særdeles fremtrædende — mere end sædvanligt — omend der synes at være meget store variationer i angrebsstyrken fra egn til egn, således at der er egne, hvor den så at sige ikke har gjort sig bemærket eller i hvert fald i meget ringe grad. Dette gælder i store dele af Midtjylland, den sydlige del af Djursland, Mols, nogle egne af det sydlige Østjylland og Sønderjylland samt Sydfyn. Der blev modtaget i alt 112 beretninger om sygdommen, og i 38 af disse skrives om sjældne (13 svage, 25 stærke) og i 65 om almindelige angreb (32 svage, 33 stærke). I mange indberetninger udpeges ujævn kalkning eller mergling, ofte mange år tilbage i tiden, som en af de sygdomsudløsende faktorer. Endnu oftere synes en kraftig behandling med traktorredskaber af den tørre jord i foråret at bringe sygdommen til udbrud, og heri ligger som regel forklaringen på angrebene på jorder, hvor reaktionstallet ikke er særlig højt. Som bekæmpelsesforanstaltning er der sprøjtet med 8—18 kg manganulfat pr. ha. De mindste mængder viste sig i mange tilfælde at være utilstrækkelige, hvorfor en fornyet behandling blev nødvendig. Følgende citerede indberetninger vil tjene til at give et billede af situationen landet over: »Lyspletsygen slog sent igennem, men har til gengæld været stærkt udbredt i år. Adskillige bygmærker er plaget af lyspletsyge i en grad, så det afgjort vil påvirke udbyttet« (Harald Olesen, Brønderslev); »noget mere udtalt end sædvanligt« (R. Sørensen, Han Herred); »angreb almindelige og ofte ondartede. Angrebene kom i år på et sent tidspunkt, der har besværliggjort bekæmpelsen« (S. A. Ladefoged, Vesthimmerland); »lyspletsyge mindre almindelig og mindre kraftig end i de nærmest foregående år. Det hænger antagelig sammen med, at jorden ikke krævede stærk bearbejdning ved tilsåning, og da tilsåning på trods heraf i stor udstrækning er sket i ubekvem jord, er jorden selvsagt ikke særlig løs i år« (P. Pedersen, Hadsund); »som sædvanligt en del marker med lyspletsyge; mange steder er den kommet sent i år. Vi forsøger de fleste steder at sprøjte med mangansulfat, og selv i ret stort korn går det fortrinligt« (Poul Olsen, Hobro); »kun svagere angreb og ganske enkelte stærkere« (Jørgen Nielsen, Mols); »i år langt mere fremherskende end sædvanligt. Løs og tør jord i foråret synes at være årsagen. Rettidig sprøjtning eller udstrøning af mangansulfat har været af særdeles god virkning« (P. Riis Vestergaard, Samsø); »i forhold til i fjor er der meget få angreb. Jorden er også usædvanlig hård og fast i år« (H. Quistgaard Mortensen, Kibæk); »det er en hel sjældenhed at observere lyspletsygen i år. Kvælstofvirkningen er dårlig i kornet i år, og væksten har været langsom, hvilket sikkert er medvirkende til, at mangelsygdommen ikke bliver synlig« (J. J. Jakobsen, Grindsted); »det normale antal angreb, som altid kan føres tilbage til uens fordeling af mergel« (Georg Nissen, Rødding); »manganman-

gelen er meget udbredt i år og ret ofte i striber. Man så, at kornet var næsten sygdomsfrit i traktorsporene, men imellem disse meget slemme angreb; den stærke tiltrykning synes at have mindsket sygdommen« (Vald. Johnsen, Skærbæk); »ikke slemt i år« (C. Poulsen, Åbenrå); »har været mere ondartet end sædvanligt« (N. A. Drewsen, Vis Herred); »lyspletsygen har vist sig mere udbredt i år end i de foregående år, og nogle marker selv på høj jord har det været nødvendigt at sprøjte med mangan. Virkningen af udsprøjtet mangan synes at have været langsommere i år; mon ikke det noget skyldes det kølige vejr?« (Helge Rasmussen, Kerteminde); »lyspletsyge i korn er kun set i meget få tilfælde og her som regel på så små pletter, at den må betegnes som værende uden betydning« (S. Nygaard Olesen, Sydfyn); »under den vedvarende tørke har lyspletsyge bredt sig stærkt i byg og havre« (Stanley Jørgensen, Høng); »sjældent har der været så megen lyspletsyge som i år. Mon det skyldes det gode såbed i forbindelse med den tørre maj? Mangelsygdommen viste sig også på fast jord, hvor man ellers næsten aldrig ser den. Selv med en iblanding i sprøjtevædsken på 3 % (12 kg/ha) mangansulfat kunne man ikke helt dække manganbehovet« (Aage Madsen, Stevns); »grundet på den stærke tørke i juni er der udbredte angreb af lyspletsyge, men de er næsten alle steder bekæmpet med 4 % mangansulfatopløsning« (S. E. Sørensen, Lolland og Falster). På Bornholm, hvor afgrøderne er ca. 14 dage bagefter i udvikling i forhold til det øvrige land, satte lyspletsygen ind i månedens sidste dage med usædvanligt stærke angreb (A. Juel-Nielsen).

Gulspidssyge (kobbermangel). Taget som en helhed synes angrebene i år ikke at have antaget et særligt stort omfang. Vel skrives der i flere indberetninger om stærke angreb, men til gengæld fremhæves det i andre, at de senere års forsøg med udbringning af blåsten har ansporet landmændene til at gøre dette, og denne foranstaltning har efter indberetternes mening gjort meget til at begrænse sygdommens omfang. Angrebene satte ind midt i måneden, hvor kornet kom i kraftig vækst i nogle dage med varmt vejr. »Voldsomme angreb omkring månedens midte. Områderne er nemme at »tage ud« — koldt sort-sand! Sprøjtninger med 10 kg blåsten og 6—700 liter vand pr. ha foretaget på de værste arealer med en synlig forbedring« (Kai Skriver, Dybvad); »angreb af gulspidssyge (kobbermangel) har i år været mere udbredte og kraftige på de lokaliteter her på egnen, hvor kobbermangelen optræder, end det i almindelighed er tilfældet. Udstrøning af blåsten eller udsprøjtning af små mængder (300—500 liter 2—2½ % blåstensopløsning pr. ha) har haft øjeblikkelig og god virkning i år. Enkelte landmænd har på marker med gulspidssyge sprøjtet kornet (byg) med et af de mod kartoffelskimmel almindeligt anvendte kobberholdige præparater, og virkningen har også her været ret god« (N. Stigsen, Ulfborgegnen); »et enkelt stærkt angreb i byg; kun den ene halvdel af marken har været stærkt angrebet, den anden havde fået blåsten for 2 år siden« (Hans Jepsen, Logumkloster).

Byggets stribesyge (*Helminthosporium gramineum*) er set flere steder, hvor såsæden ikke var afsvampet, eller hvor afsvampningen måske ikke har været omhyggeligt udført.

Nøgen bygbrand (*Ustilago nuda*). På få undtagelser nær omtaler alle indberettere angrebene som svage og betydningsløse. Det går igen i flere iagttagelser over sortsforskelle i modtagelighed, at Herta-byg hører til de mest angrebne.

Gulrust (*Puccinia glumarum*) omtales kun fra Roskildeegnen (K. M. Nielsen) og blot med svage og godartede angreb i en del marker.

Sortrust (*Puccinia graminis*) er ikke bemærket. I Almindingen på Bornholm fandtes en del småbuske af *Berberis vulgaris*, som var svagt angrebet af skålrust (A. Juel-Nielsen).

Skedesvamp (*Epichloë typhina*). Et kraftigt angreb er rapporteret fra Ødum (Kr. G. Mølle).

Bælgplanter.

Kaliummangel fremhæves i flere indberetninger især fra Sjælland, Lolland og Falster som almindelig i kløvermarkerne. Kalien er i de fleste tilfælde blevet udbragt på disse marker i foråret og er derfor næppe blevet omsat i det tørre vejr.

Kransskimmel (*Verticillium albo-atrum*) omtales med en del angreb i 2. og 3. års lucernemarkerne på Stevns (K. Iversen, Klippinge).

Bederøer.

Frost. I månedens løb er besvaret 87 forespørgsler om frostskafer på landbrugsplanter fortrinsvis bederøer og kartofler. I mange tilfælde ytrede skaden på bederøerne sig på den måde, at hjerteskuddet blev ødelagt; herved udviklede der sig adventivskud, så planterne blev flerhovedede.

Væltesyge har været noget mere udbredt end i nærmest foregående år; årsagen hertil kan sikkert findes i det blæsende vejr dels sidst i maj kort efter udtyndingen og dels sidst i juni. Sygdommen optrådte overalt i landet, men dog hyppigst i Jylland. Fra Brønderslev skrives om plantefald på indtil 18 % (Harald Olesen).

Lyspletsyge (manganmangel) synes at have fået et noget større omfang end sædvanligt, omend angrebene ikke var så udbredte som i kornet. »Man har i dette forår set mange lyse roemarkers, og mange landmænd har sprøjtet med mangan med godt resultat; særlig gælder det i bederøefrøet. Når dette står og skal skyde stænglerne op, ser man ofte, at planterne bliver lyse — selv med en kvælstoftilførsel på 1000 kg/ha. Ved sprøjtning med mangan kommer farven på 2—5 dage. Uden sprøjtning varer det ofte længe, selv om de typiske manganmangelpletter ikke viser sig særlig tydeligt« (Aage Madsen, Stevns); »i juni har lyspletsyge været meget udbredt i bederøemarkerne. Sprøjtning med 15—20 kg mangansulfat er i mange tilfælde ikke tilstrækkeligt i roemarkerne, hvor bladarealet på sprøjtetidspunktet er for lille, så at det meste af sprøjtevædsken opfanges af jorden« (P. Grøntved, Sydsjælland).

Bedomosaik (*Beta virus 2*) findes i mange bedefrømarker, især i de udplantede, men angrebene betegnes i almindelighed som svage.

Virus-gulsot (*Beta virus 4*) er bemærket i de fleste frømarker fra omkring begyndelsen af juni, men angrebene havde ved månedens udgang endnu ikke antaget noget foruroligende omfang.

Rodbrand (*Phoma betae*, *Pythium spp.* o.a.). Af i alt 102 indberetninger skrives i 39 om sjældne (17 svage, 22 stærke) og i 52 om almindelige angreb (39 svage, 13 stærke). Ved gennemlæsning af indberetningerne får man det absolutte indtryk, at angrebene for Jyllands vedkommende er betydeligt svagere end sidste år. Derimod synes det, som om de er noget stærkere end sædvanligt visse steder på Øerne, navnlig på Sjælland. Årsagerne kan i reglen findes i for lave reaktionstal og undertiden for lave fosforsyre-tal samt for hyppig bederoedyrkning. Hertil kommer en lang række tilfælde, hvor ovennævnte forhold er i orden, og her er forklaringen ofte, at der gødes alt for svagt. På jorder, der er forårsplojede, er angrebene gerne værre end på de efterårsplojede jorder.

Bedeskimmel (*Peronospora schachtii*). Svage angreb er set i en del frømarker, og enkelte roer i 1. års markerne er angrebet, men svampen har endnu ikke haft gode udviklingsmuligheder i år. Fra Stevn's skrives: »Der var meget tidlige angreb i flere bederoefrømarker. Disse blev omgående bekæmpet ved sprøjtning med Ob 21« (K. Iversen) og fra Sorø: »I en enkelt 1. års roemark er set ret stærkt angreb af bedeskimmel. Marken er direkte nabo til roefrømarken. Angrebsstyrken er aftagende, eftersom afstanden fra frømarken øges« (Ib Trojaborg).

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Kålbrok (*Plasmodiophora brassicae*) nævnes i 5 indberetninger fra Sindal, Nibe, Ødum, Brædstrup og Borris. Fra Sindal tilføjes, at sygdommen synes at være mere ondartet i år end normalt (Martin Christensen).

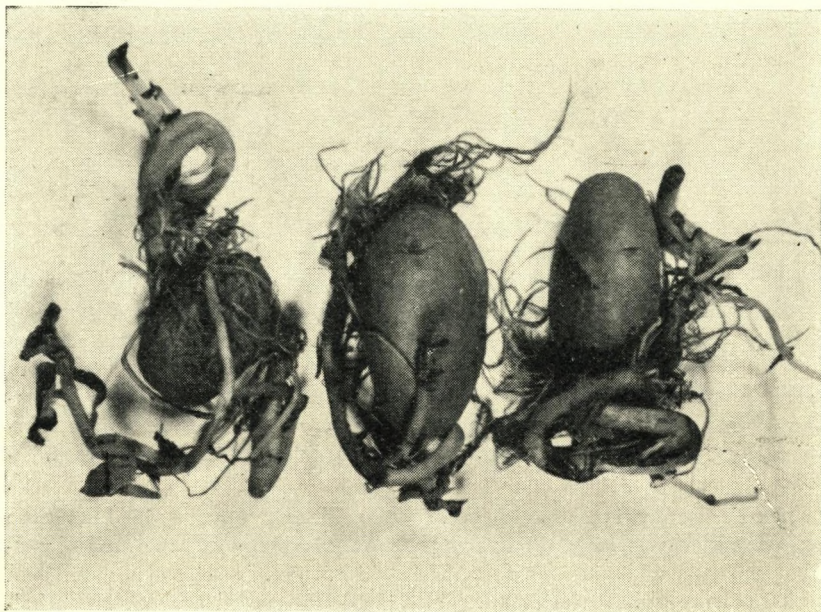
Kartofler.

Frost. På udsatte steder over det meste af landet anrettedes en del skade på kartoflerne efter flere frostnætter i løbet af måneden, mest efter en frostnat midt på måneden. Fra Statens forsøgsstation, St. Jyndevad, skrives således: »Mange kartofler blev svedet af nattefrost d. 15. juni. Laveste temperatur, målt 20 cm over jorden, var $\div 2,5^{\circ}$. Hvor der var vandet 5 dage i forvejen, tog kartoflerne ingen skade« (Chr. Mundbjerg). Undertiden gav frostskaderne anledning til forveksling med angreb af kartoffelskimmel.

Spiringen i marken. En del steder klages der over spring i rækkerne og uensartet fremspiring, og årsagen har ofte vist sig at være angreb af rod-filtsvamp eller undertiden en følge af frost i kulerne. I øvrigt synes spiringen af kartoflerne at have varieret særdeles meget fra egn til egn, men som helhed taget kan den formentlig karakteriseres som tilfredsstillende. »Spiringen

har nærmest aldrig været mere uens end i år og må skyldes den fremtrædende rodfiltsvamp i forbindelse med den tiltagende lægning med maskine i stedet for efter markør« (J. Chr. Andersen-Lyngvad, Ålborg): »i en del kartoffelmarker har spiringen i år været noget uens, dog går mine iagttagelser desangående ud på, at angreb af rodfiltsvamp på de underjordiske stængeldele (spirer) har sin del af skylden i, at flere marker virker noget uens — store og normale toppe med mange sent fremspirede og enkeltstilkede, små toppe ind imellem« (N. Stigsen, Ulfborgegnen); »spiringen i kartoffelmarkerne er bedre end normalt. Der findes enkelte marker med store og mange spring, men det er hos de avlere, som altid har en dårlig kartoffelmark. Man kunne have været bange for, at kartoflerne ville have spiret dårligt. Kartoflerne groede unormalt sidste år, idet der var mange genvækster, og en del steder tog de varme i kulerne. Det er sjældent, vi har set så store og ensartede toppe som i år« (J. J. Jakobsen, Grindsted); »mange steder er set svag spiring af de i foråret leverede kartofler. Hvor man har pudret læggematerialet med ca. $\frac{1}{2}$ kg mangan pr. td., er spiringen yderligere nedsat, men mest på spirende kartofler. Kartoflerne er i alle tilfælde lagt med maskine (elevatortypen), hvilket jo også kan svække spiringen noget« (H. Jensen, Lammefjorden).

Lindanskade. Et parti læggekartofler hos en gartner på Sjælland viste meget dårlig spiring i marken: spirerne var fortykkede og havde mistet

Skade på læggekartofler efter rygning med linden under forspiringen.

den opadsøgende evne, således at de voksede rundt i alle retninger nede i jorden uden at kunne finde op til overfladen, og undertiden snoede de sig helt rundt om læggeknolden. Udløberne var unormalt lange, mens rodudviklingen var stærkt hæmmet. Det viste sig, at kartoflerne havde stået i et drivhus, hvor der var blevet røget med lindan, medens de forspirede. Symptomerne kunne senere genskabes på kartofler, der blev udsat for en lignende behandling.

Bladrullesyge (*Solanum virus 14*) nævnes i et par indberetninger fra Vesthimmerland (S. A. Ladefoged) og Vestfyn (Kr. Brødsgaard). På førstnævnte egn var der tale om ondartede angreb i enkelte marker.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Et svagt, primært angreb blev fundet i Webers ved Gudumholm sidst på måneden (Kr. Knudsen, Ålborg).

Kartoffel-rodtiltsvamp (*Corticium solani*) får den væsentlige del af skylden for den dårlige spiring i markerne rundt omkring, og angrebene betegnes ofte som mere udbredte end sædvanligt. Meget tidlig og tilige dyb lægning gav svampen gode udviklingsmuligheder.

Sortbensyge (*Erwinia atroseptica*) har været ganske uden betydning i juni.

Ole Wagn.

Sygdomme på havebrugsplanter.

Frugttræer og frugtbuske.

Æbleskurv (*Fusicladium dendriticum*). Såvel i erhvervsplantninger som i privathaver har angrebene været svage og er konstateret fortrinsvis på de mest modtagelige sorter. De skurvpletter, der er iagttaget, har i så godt som alle tilfælde siddet på blade, og kun en enkelt iagttagelse nævner angreb på frugter.

Æbleskurvens svage udbredelse i juni måned står vel hovedsagelig i forbindelse med det kolde vejr. Vi citerer nogle indberetninger: Fra Nord- og Østsjælland: »Kan findes som enkelte pletter i de fleste plantager — dog er mange plantager helt fri. I realiteten er der kun angreb at finde på Gråsten samt enkelte andre af de grovere sorter. Skurv på frugten set i enkelte tilfælde« (Hans Chr. Madsen); fra Nordvestsjælland: »Kan nu findes på enkelte blade (Gråsten og Boskoop) i de fleste plantager. I et enkelt tilfælde meget stærke angreb i Gråsten på grund af for sen sprøjtning efter blomstring« (E. Agger); Maribo Amt: »Hidtil tyder det ikke på, at skurven er alvorlig i sin udbredelse. Sidst i måneden er konstateret et par tilfælde i Gråsten på udsatte steder. Den fugtige periode i juni har sikkert været for kold, og de fleste steder i plantagerne er sprøjtningerne blevet udført ret-

tidigt« (J. Klarup-Hansen); Nordfyn: »Især bemærket i Gråsten, som viser infektion såvel på blade som frugter« (E. Randsløv); Hjørring: »De første infektioner konstateret ca. 10. juni. Der er dog endnu ikke tale om udbredte angreb, oftest om enkelte spredte skurvpletter« (Frode Olesen); hele Jylland: »Lidt skurv på Gråsten, Laxton, Lord Lambourne. Infektion må være sket omkring blomstringen« (Arne Sørensen).

Pæreskurv (*Fusicladium pirinum*) noteres som kun svage angreb. Fra Sorø Amt skrives: »Infektion endnu ikke set — selv på Bonne Louise, der er fuld af grenskurv og sidste år var meget medtaget« (Ejner Christensen) og fra Sønderjylland: »Har set efter skurven gentagne gange i månedens løb uden at finde den, men luften har vist været for tør« (M. Surlykke Wistoft).

Æble- og pæreskurv får fra Nordjylland en fra de øvrige områder afvigende bedømmelse, idet der skrives: »Første angreb (infektioner) af pæreskurv på Clara Frijs, Colorée og Conference d. 6. juni; endnu ingen steder stærke angreb, men med gode betingelser vil angrebet sikkert meget hurtigt kunne brede sig. Pæreskurven er tilsyneladende tidligere og mere aggressiv end æbleskurv« (Frode Olesen).

Grå monilia (*Monilia laxa* og *M. l. f. mali*). Da der langt de fleste steder i landet var tørt vejr i frugttræernes blomstringstid, er der kun rapporteret svage og spredte angreb af denne svamp. Vi aftrykker følgende kommentarer: Nordvestsjælland: »Der er kun set få friske angreb. Det er nu almindeligt at sprøjte skyggemorel under blomstringen« (E. Agger); Vendsyssel: »Nordjylland, specielt Vendsyssel har haft enkelte angreb af grå monilia på visse æblesorter, f. eks. Pederstrup« (Arne Pallesen); Viborg Amt: »Set et meget slemt angreb på surkirsebær« (Eli Fog Mølgaard); hele Jylland: »Lidt på surkirsebær i Nordjylland, men svagt« (Arne Sørensen).

Bladpletter bedømmes af indberetterne til at være almindeligt forekommende, men som regel i form af svage tilfælde. Det er navnlig i månedens sidste trediedel, at disse fysiogene bladpletter er begyndt at gøre sig gældende. Vi aftrykker enkelte af indberetternes bemærkninger: Nordsjælland: »I øjeblikket spiller dette fænomen ingen rolle — enkelte blade kan findes i de fleste plantager. Stærkere udbredt kan det findes på træer, der har overvintret dårligt eller er ude af vækst« (Hans Chr. Madsen); Holbæk Amt: »De typiske Boskoop-pletter har også vist sig« (Henrik Nielsen); Sydsjælland: »I de fleste plantager findes bladpletter på Cox's Orange, dog endnu ingen steder i alvorligt omfang« (Børge Jørgensen); Maribo Amt: »Bladløvet på Cox's Orange er ligesom blevet lidt ringere i den sidste måned — taget som gennemsnit. Der er set flere tilfælde med brune pletter, men kun i mindre omfang de enkelte steder« (J. Klarup-Hansen); Esbjerg-Vardeegnen: »Der er for tiden ved at komme noget« (M. Sørensen).

Stikkelsbærdræber (*Sphaerotheca mors uvae*) synes som sædvanligt at være ret almindeligt udbredt. Der omtales noget svingende virk-

ninger af udførte sprøjtninger, og det er, som om der visse steder i landet år efter år konstateres stærke angreb trods flittige sprøjtninger — det gælder f. eks. Hornum. Vi citerer: Hjørring: »De gængse sprøjtninger hjælper jo godt (her med 6 % blåsten ved løvspring + senere kobbersoda eller formalin). Hårde angreb kun på uplejede og usprøjtede buske« (Frode Olesen); Statens forsøgsstation, Hornum: »Trods gentagne sprøjtninger hver 8. dag med formalin + sæbe lykkedes det ikke at hindre angreb. Der er sprøjtet: 10 % svovlkalk på grøn spids, 2 % bordeauxvædske, 0,75 % Karathane og ½ % formalin + sæbe — til dato 7 sprøjtninger« (I. Groven); Thy: »Voldsomme angreb i mange haver. Maj og junis hyppige regnbyger har vel den meste skyld. Karathane har ikke kunnet købes, og vi har været henvist til at dæmme op mod angrebet med ½ % formalin« (G. Ejsing); Nordjylland: »I planteskolerne er det som sædvanligt almindeligt at finde svage angreb (mest, hvor der sprøjtes og gødes bedst)« (P. Jacobsen); hele landet: »Medens man i Jylland og på Fyn ikke har bemærket angreb af stor styrke, synes sygdommen mere udbredt på Lolland og Falster. I et forsøg her har Karathane 0,1 % virket betydeligt bedre end kobber indtil nu. Det samme synes at være tilfældet i andre forsøg« (Jørgen Mosegaard).

Stikkelsbær-skålrust (*Puccinia caricina*). Fra Thy skrives: »Har været usædvanlig stærkt udbredt i år — mest på stikkelsbær, men også en del på ribs og solbær« (G. Ejsing).

Køkkenurter.

Meldug (*Erysiphe cichoracearum*) på drivhusagurker har været stærkere udbredt end sædvanligt.

Viroser på drivhustomater. Sandsynligvis har forekomsten af disse sygdomme været nogenlunde af samme styrke som sædvanligt; det er dog, som om symptomerne er opstået mere akut. Årsagen hertil er velsagtens, at vejrforholdene har været ret svingende, og planterne således er blevet udsat for vækstchok ved vekslen mellem solskin og gråvejr.

Løgskimmel (*Peronospora destructor*) på skalotter og kepaløg har endnu kun vist sig som spredte, forholdsvis svage angreb hist og her.

Prydplanter.

Meldug (*Sphaerotheca pannosa*) på roser er så svag i sine angreb, at det f. eks. fra Sønderjylland skrives: »Har endnu ikke set meldug på Else Poulsen« (M. Surlykke Wistoft).

Chocoladeplet på narcis blev for alvor tydelig i juni måned. Det må desværre konstateres, at denne virussygdom er overordentlig udbredt i hovedparten af erhvervskulturene. Det skal dog tilføjes, at der er ret stor forskel i sorternes modtagelighed.

Sølvblad på narcis. I modsætning til narcissernes andre viroser kan sølvblad først konstateres ved sæsonens slutning, da symptomerne camoufleres af lave temperaturer.

Man kan ikke rigtigt give et pålideligt billede af udbredelsen af sølvblad, bl. a. fordi vi først i år helt er blevet klar over virosens eksistens. Symptomerne vil ofte blive forvekslet med misfarvninger forårsaget af begyndende, naturlig nedvisning. Vi har dog haft lejlighed til at bedømme en del kulturer og konstatere, at sygdommen er ret alvorlig i visse narcispartier.

Mogens H. Dahl.

Skadedyr på landbrugsplanter.

Korn og græsser.

Havreål (*Heterodera major*). Kun i 2 af de 53 indkomne beretninger skrives, at angreb ikke er set. De øvrige omtaler angreb af højst varierende styrke og hyppighed. I 8 rapporter fremhæves det, at angrebene er mindre ondartede end sidste år, medens andre melder om særlig alvorlige angreb. Fra Hasseris skrives: »Angrebene er aftagende i antal fra år til år, men der findes stadig svage og stærke angreb, særlig hvor der kommer havre som anden eller tredje års afgrøde efter Majabyg, og Drostbyggen vinder stadig terræn« (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Bjerringbro: »Havreålen er meget udbredt. Sammen med fritfluerne er den nok årsag til, at der i år vil blive ualmindelig mange dårlige havremarker på denne egn« (B. R. Bentholt). Hadsund: »Har adskillige gange set stærke angreb i havre efter roer eller 1—2-årigt græs, men dog oftest efter korn og især havre eller blandsæd« (P. Pedersen). Hadsund: »Også i år kraftige angreb af havreål, både i byg- og havremarker. Efterhånden som flere og flere landmænd bliver betjent af maskinstation og fællesmaskiner o.s.v., er det en meget stor risiko med den megen blandsæd og havredyrkning« (E. Vilhelmsen). Suldrup: »Havreål knap så ondartede som 1955« (Rud. Jensen). Hurup: »Angreb meget almindelige, men dog kun forholdsvis få ødelæggende angreb« (K. Hougaard). Han Herrederne: »Meget almindelig, men jeg synes, der er knap så mange ødelæggende angreb som sædvanlig; mange steder er man begyndt at erstatte havren med rug« (R. Sørensen). Viborg: »Efter den sidste tids ugunstige vejr begynder de angrebne marker igen at vise sig. Kraftig gødskning har i flere tilfælde skjult symptomerne således, at havreålen udbredelse næppe helt kan overskues, ligesom skaden i disse marker ikke bliver af samme omfang« (O. Th. Nielsen). Dybvad: »Forbavsende få angreb heroppe efter den udbredte havredyrkning« (Kai Skrifer). Hobro: »Havreålen er ikke så ondartet i år. Vi har kun haft få tilfælde og i hvert fald ikke nær så mange som de nærmest

foregående år« (Poul Olsen). Grenå: »Konstateres jævnligt i havre og byg, men netop på grund af havreål dyrkes der kun meget lidt havre på egnen. En landmand beretter om et katastrofalt angreb i havre efter 15 havrefrie år (heraf endda en flerårig græsperiode) — og sværger nu på, at han aldrig vil så en havrekærne« (Jørgen Larsen-Ledet). Mols: »I både havre og byg er der talrige overordentligt stærke angreb, hvis virkning er stærkt forøget af den vedvarende tørke, og der er i adskillige tilfælde tale om misvækst« (Jørgen Nielsen). Ørum Sdl.: »Mange marker angrebet af havreål. På flere ejendomme stærke angreb, selv om der ikke har været havre i skifterne i 8—9 år. Jeg har det indtryk, at havreål bliver et mere og mere udbredt fænomen« (A. Winther Andreasen). Tørring og Omegn: »Angreb af havreål er fundet flere steder, og der er iagttaget angreb i byg og vårhvede. Det tyder på, at man skal være mere forsigtig med dyrkning af byg på disse lokaliteter, eller også oplyse landmændene om, at byg beforder havreål« (Karl B. Ritter). Vejle Vesteregn: »Havreålen er ellers ret sjælden i dette område, men nu fundet på enkelte lokaliteter, hvor jorden har været under kultur i mange år« (Arne Anthonson). Vejleegnen: »Tilsyneladende svage angreb. Har tiltaget meget i styrke i løbet af måneden. Der dyrkes stadig for meget havre i mange sædskifter« (Vald. Ternvig). Ladelund: »Mange ødelæggende angreb, især i havre efter byg. I et par tilfælde meget stærke angreb i marker, der ikke har haft havre siden 1942« (Kr. Nielsen). Rødning: »Færre og svagere angreb end i mange foregående år« (Georg Nissen). Åbenrå: »Ikke tilnærmelsesvis så slem som i fjor« (Carl Poulsen). Skærbæk og Omegn: »Havreålene har rigtignok bredt sig i år. Alt for mange marker angrebet af dette skadedyr, i et tilfælde er en mark på ca. 2 ha så angrebet, at der kun bliver en simpel fåregræsning. Angrebene er gennemgående meget slemme« (Vald. Johnsen). Sydfyn: »Hidtil er havreål kun set i meget begrænset omfang og kun med ubetydelighed af angreb; men hvor ål er set, har der altid været et sædskifte med stærk korndyrkning« (S. Nygaard Olesen). Lolland og Falster: »Havreålen er som vanlig ret udbredt, men gør dog kun i få tilfælde alvorlig skade« (S. E. Sørensen). Odsherred: »Som sædvanlig ikke få ondarterede angreb, der er blevet forstærket af tørken; altid på steder, hvor man forsynder sig med for hyppig havredyrkning. Også fundet i vårhvede efter byg« (H. Bertelsen). Roskildeegnen: »Der er forekommet ganske enkelte angreb af havreål i havremarker, men der er ikke set stærke angreb« (K. M. Nielsen). Kalundborgegnen: »Den er fundet flere steder end sædvanligt. I de fleste tilfælde var der foretaget omlægninger af et ellers godt sædskifte« (N. M. Nielsen). Skælskøregnen: »Svage angreb en del steder. Enkelte stærke angreb« (Viggo Sørensen). Sydsjælland: »Angreb træffes dagligt i denne tid, og disse angreb bliver vel i år fremmet af, at jorden har været så løs. Kornet står i mange tilfælde bedst i traktorens hjulspor, og dette er særlig fremtrædende, hvor der er angreb af havreål« (P. Grøntved).

Havrelus (Rhopalosiphon padi). Fra Bornholm skrives: »For 14 dage siden begyndte der at komme lus på byg og havre, og de har i den følgende

tid bredt sig til så at sige hver eneste vårsædsmark på Bornholm. Her har i enkelte tilfælde været foretaget en gunstig bekæmpelse med paration. Om disse kraftige luseangreb skader sæden, kan der ikke siges noget endnu. Hidtil har der kun været lus på stængelen og de nederste blade« (A. Juel-Nielsen). Det drejer sig sandsynligvis om havrelusen. I forsøgsmarken ved Statens plantepatologiske Forsøg er der fundet stærke angreb af denne art på havre.

Oldenborrer (*Melolontha sp.*). Se diverse skadedyr.

Kornbladbiller (*Lema melanopa*). Fra Randerseggen (V. Sørensen) omtales temmelig ondartede angreb på korn, og fra Odsherred (Hans Bertelsen) om udbredte, men moderate angreb. Denne bille er meget almindelig udbredt her i landet, men det er sjældent, den forvolder større skade.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

Stankelben (*Tipula paludosa*). Se diverse skadedyr.

Fritfluen (*Oscinis frit*). Larverne har mange steder gjort usædvanlig stor skade i vårsæden. Et enkelt angreb på majs blev rapporteret. Fra Brønderslev skrives: »Fritflueangrebene er ret almindelige. I et enkelt tilfælde på sentsået korn var angrebet meget voldsomt« (Harald Olesen). Viborg: »I de sidste dage er der iagttaget meget svære angreb af fritfluen i de sildigt såede kornmarker. På en ejendom var samtlige kornmarker, med undtagelse af den tidligst såede, angrebet. Havren angribes først og værst, men i mangel deraf går det ud over byggen; hvor byg og havre er sået i blanding, er havren forsvundet, idet den overvokses af byggen; kun hvor der er gødet meget kraftigt, når havren at skride igennem. Såfremt de sidste dages iagttagelse holder stik, kan det blive en katastrofe for de sildigt såede kornmarker, og her drejer det sig om flere lavbundsjorder, men også hvor markerne af en eller anden årsag har været holdt tilbage i væksten, spores kraftige angreb« (O. Th. Nielsen). Bjerringbro: »Er ualmindelig ondartet i såvel grønjordshavre som i andre havremarker. Værst efter grønjord. Mange marker takseres til mindre end halvt udbytte på grund af fritflueangreb« (B. R. Bentholt). Føvling: »Tydeligt angreb i en havremark, der på grund af det kolde forår har stået længe på 3—5 bladsstadiet« (Carl V. Petersen). Grenå: »Ret udbredt og ofte temmelig alvorlige angreb, — og som sædvanlig i sidst såede marker — og i marker som af andre grunde er lidt tilbage« (Jørgen Larsen-Ledet). Silkeborgegnen: »Angrebene synes meget ondartede i år« (J. J. Søndergaard). Statens forsøgsstation Virumgård: »I alle havremarker er der angreb af fritfluer, i et par marker endog meget stærke angreb. På de stærkest angrebne steder er mindst halvdelen af planterne skadede mere eller mindre« (S. P. Lyngby). Kalundborgegnen: »I mange havremarker findes angreb af fritfluer, de fleste kun svagere angrebne, men på lav jord er set flere marker med 50—80 % ødelagte planter« (N. M. Nielsen).

Bælgplanter.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). 3 beretninger melder, at angreb på bælgplanter ikke er set, medens 20 omtaler angreb, der dog sjældent karakteriseres som stærke. Årsagen til, at angreb ikke er bemærket eller kaldes sjældne og svage, er ofte den ringe kløverbestand. Fra Hasseris skrives: »Angrebene af kløverål er i tiltagende, efter at flere 8-marks sædskifter er blevet lagt om til 4-marks sædskifter som følge af hestenes afløsning af traktorkraft« (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Allingåbro: »Her på egnen er vi ret forskånet for angreb af stængelål, men de findes (N. Engvang Hansen). Han Herrederne: »Findes almindeligt i rødkløver og hvidkløver. Men det er lidt vanskeligt at blive klar over skadens størrelse, da der næsten ingen marker findes med kløver af betydning« (R. Sørensen). Salling: »Stængelål forekommer stadig, hvor man fortsat kører med en 1-årig og en 2-årig græsmark i samme omdrift og med enten rødkløver eller hvidkløver i begge marker« (Kr. Nielsen). Statens forsøgsstation, Ødum: »Kraftigt angrebne pletter ses i en 2-års rødkløvergræsmark og en ældre hvidkløvergræsmark« (Kr. G. Mølle). Mols: »Flere ret stærke angreb er fundet i lucerne« (Jørgen Nielsen). Borris: »Et enkelt sted påvist hvidkløverål i et meget uheldigt sædskifte« (Kr. Ravn). Vis Herred: »En del angreb af rødkløverål, men ingen på hvidkløver eller lucerne« (N. A. Drewsen). Skærbæk og Omegn: »Værtplanter mangler desværre, hvorfor ålene er uden betydning« (Vald. Johnsen). Marslev: »Ikke konstateret særligt ondartede angreb« (P. Bruun Rasmussen). Sydfyn: »Hidtil kun set enkelte ubetydelige angreb af ål i rødkløver. Angreb i hvidkløver og lucerne er ikke set« (S. Nygaard Olesen). Odsherred: »I det tørre vejr har de sparsomme kløverplanter, som findes i de fleste marker, stået i stampe, således at ål i rødkløver ikke er bemærket så meget som tidligere, uden der derfor er grund til at antage, at angrebene omfang er mindre end sædvanligt« (H. Bertelsen). Odsherred: »Findes, men ikke særlig alvorlige angreb« (H. Jensen). Roskildeegnen: »Der er forekommet enkelte angreb af stængelål i såvel almindelige græsmarker som rødkløver- og hvidkløverfrømarker, men angrebene har som regel været af begrænset omfang« (K. M. Nielsen). Sydsjælland: »Der er truffet angreb i alle de 3 afgrøder, rødkløver, hvidkløver og lucerne, oftest i forbindelse med forsyndelser mod reglerne for sædskiftet« (P. Grøntved).

Bederoer.

Roeål (*Heterodera schachtii*). Se diverse skadedyr.

Springhaler (*Sminthurus* sp.). Se diverse skadedyr.

Kåltrips (*Thrips angusticeps*). Se diverse skadedyr.

Bladtæger (*Capsidae*). Fra Mols skrives: »I månedens første halvdel fandtes adskillige tægeangreb på bederoer. I et enkelt tilfælde var angrebet på en 2 ha stor mark så alvorligt, at man greb til sprøjtning med paration. I mange andre tilfælde er der også forvoldt skade, men af mindre alvorlig karakter« (Jørgen Nielsen).

Bedelus (*Aphis fabae*). Angrebene har været ret sjældne, og de fleste steder meget moderate. I 25 indberetninger skrives, at bedelus ikke er set, eller at angrebene hidtil har været ganske ubetydelige, medens der i 14 tales om mere almindelige forekomster og om angreb af alvorligere karakter. I 2 tilfælde skrives om meget tidlige angreb, således fra Bjerringbro: »Bedelus har været konstateret hele måneden igennem, men endnu ikke i foruroligende omfang. Men sætter det ind med varmt og tørt vejr, kan større angreb ventes« (B. R. Bentholt), og fra Karise: »Så i 1-års roer på et tidligt tidspunkt, hvor de blev bekæmpet sammen med bedefluelarverne med 1 liter paration pr. ha« (Ernst R. Nielsen). Flere omtaler angreb, som begyndte midt i måneden, og enkelte har først bemærket lusene i månedens slutning. Fra Roskildeegnen (K. M. Nielsen) skrives, at mange marker allerede er sprøjtet med Systox. De fleste steder har der dog ikke i juni fundet bekæmpelse sted. Fra Bornholm (A. Juel-Nielsen) berettes om en stærk opformering af lusene i slutningen af måneden.

Ådselbiller (*Blitophaga opaca*). Billerne har stedvis gjort en del skade, men det er dog i særlig grad larverne, der har forvoldt de omfattende skader, som er indberettet fra så godt som alle egne af landet. I 42 beretninger skrives om stærke angreb og i 25 om mere moderate eller sjældne angreb. På mange egne er det usædvanligt at se så stærke angreb som de, der er konstateret i år. Gennemgående har angrebene været alvorligst i Jylland, hvor stærke angreb er set næsten overalt; på Øerne har stærke angreb været mere sjældne. Sprøjtning med paration har været anvendt i meget stor udstrækning, og virkningen heraf har i de allerfleste tilfælde været tilfredsstillende. Sindal: »Har optrådt særdeles ondartet i år, og der er sprøjtet i stor udstrækning« (Martin Christensen). Han Herrederne: »Mange ondartede angreb; adskillige marker er sået om, men iøvrigt har man bekæmpet angrebet med Bladansprøjtning mange steder med godt resultat« (R. Sørensen). Hasseris: »Der var optræk til et større angreb, men det standsede brat. Antagelig på grund af den vedvarende kulde med frost om natten« (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Vinderup: »Adskillige marker hårdt medtaget. Bekæmpes let med 5—8 kg Bladanpudder pr. ha« (J. Rindom). Kibækegnen: »Sjældent er der her på egnen sprøjtet så mange marker som i år. Mange har klaret det ved i tide at pudre med DDT. Desværre bliver der ofte sat for sent ind med bekæmpelsen« (H. Quistgaard Mortensen). Brande-Thyregod: »Angreb findes i de fleste marker, også ofte på høje sandjorder. Dog værst på de lidt mørkere jorder. Sprøjtning med paration foretages hyppigt og med god og hurtig virkning« (P. Trosborg). Vejle Vesteregn: »Har været meget ihærdige i år på vores egn. Set en bygmark, hvor der var talrige ådselbillelarver på spergel og bleg pileurt« (Arne Anthonsen). Grjndsted: »Ådselbillelarverne har hærget så godt som alle bederoemarken; selv om der ikke er sået om efter angrebene, er markerne blevet meget stærkt hæmmet; at det ikke er gået værre end det er, skyldes et ihærdigt sprøjtearbejde med paration« (J. J. Jakobsen). Åbenrå: »Angreb af ådselbiller bemærket flere ste-

der, men ingen skadevirkning af betydning; skyldes sikkert sprøjtning med paration mod bedefluens larve, hvilket har medført, at billerne er døde, inden de ret kom i gang« (Carl Poulsen). Fakseegnen: »Så godt som alle bederoemarker har været gnavet af ådselbillelarver og de voksne biller. I en del tilfælde er der blevet pudret med 20 kg Bladan pr. ha, eller også er der sprøjtet med 1 kg paration. Resultaterne af disse bekæmpelsesformer har været upåklagelige« (P. Asmussen). Sydsjælland: »Ådselbillerne har været i alle bederoemarker og kan af og til træffes endnu; men angrebet har ikke været ondartet her i år, og i mange tilfælde er der sprøjtet med paration for at bekæmpe thrips« (P. Grøntved).

Den 24-plettet mariehøne (*Subcoccinella 24-punctata*). Denne billes gule æg fandtes ofte i betydeligt antal på bederoernes blade, og senere blev larvegnav ofte iagttaget.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). Disse biller samt deres larver har gjort sig mere bemærket end sædvanlig og anrettet følelig skade i mange bederoemarker. Fra Viborg skrives: »Angreb af skjoldbiller og deres larver tager til i omfang, oftest er de ikke ødelæggende, men de optræder sammen med andre skadedyr, og i enkelte tilfælde har det været nødvendigt at foretage sprøjtning« (O. Th. Nielsen). Ulfborgegnen: »Der har været en del angreb i bederoemarkerne, og disse har sammen med angreb af ådselbillelarver og bedefluelarver gjort betydelig skade i markerne« (N. Stigsen). Vejleegnen: »Enkelte stærkere eller svagere angreb« (Vald. Ternvig). Nordvestlolland: »Skjoldbiller og deres larver har været mere almindelige end sædvanligt. Bekæmpelse er dog kun foretaget i forbindelse med angreb af mariehøns og ådselbillelarver« (J. Østergaard). Roskildeegnen: »I en del bederoemarker er forekommet angreb af skjoldbiller, men ofte samtidig med andre skadedyr, og bekæmpelse med Bladan er næsten alle steder foretaget med godt resultat« (K. M. Nielsen). Stevns og Omegn: »En del angreb. Mere end i foregående år« (Knud Iversen).

Oldenborrer (*Melolontha melolontha* og *M. hippocastani*). Se diverse skadedyr.

Roegnaveren (*Cnecorrhinus plagiatus*). Kun fra Salling (Kr. Nielsen) skrives om almindelige angreb på bederoer af denne bille.

Viklerlarver (*Cnephasia sp.*). Se diverse skadedyr.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

Knoporme (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Bedefluen (*Pegomya hyoscyami*). Blandt de 85 modtagne beretninger er der kun få, som ikke melder om angreb. De øvrige beskriver angreb af meget varierende styrke og omfang. I en del tilfælde nævnes, at det store antal æg, der blev lagt, ikke fulgtes af et tilsvarende stærkt angreb, men i øvrigt må den omfattende bekæmpelse med paration siges at være år-

sagen til det forholdsvis moderate omfang, skaderne har fået. Kun de steder, hvor bekæmpelse ikke er foretaget, eller hvor man er kommet for sent med sprøjtningerne, er der sket alvorlige skader, og dette viser den store betydning, det har at være på vagt over for angrebets udvikling. Fra Ålborg (Jørgen Jørgensen) og fra Esbjerg-Varde (Martin Sørensen) skrives om angreb på rød-beder. I øvrigt citerer vi nogle beretninger om angrebene på bederoer: Hjørring: »Stærke angreb overalt. Paration anvendt i overordentlig stor udstrækning. Først nu ved slutningen af juni ebber angrebene ud. Også her god virkning af beskyttelsessprøjtning« (H. Baltzer Nielsen). Ulfborgegnen: »Angrebene har i år været meget stærke her på egnen. Sprøjtning med paration har haft god virkning« (N. Stigsen). Grenå: »De mange æg, der fandtes på bladene ved månedens begyndelse, fulgtes af en eller anden grund ikke af et tilsvarende larveangreb. På grund af samtidige angreb af ådselbiller blev en del marker sprøjtet — og resultatet var godt (paration)« (Jørgen Larsen-Ledet). Silkeborgegnen: »Ret ondartede angreb på sine steder. Efter parationsprøjtning kan man finde de døde larver i bladene« (J. J. Søndergaard). Videbæk og Omegn: »Angrebene har været voldsomme. Sprøjtning med paration har været meget effektiv« (L. Hangaard Nielsen). Borris: »Bedefluenangreb er noteret i næsten alle bederoemark. Æglægning af 2. generation er begyndt visse steder. Så godt som alle bederoemark er sprøjtet med paration med vekslende resultat« (Kr. Ravn). Nr. Nebel: »Dette skadedyr har angrebet voldsomt overalt i første halvdel af juni. Der er sprøjtet som aldrig før med ganske fortrinlig virkning. $\frac{1}{2}$ liter paration pr. td. ld.« (Magnus Poulsen). Grindsted: »Bedefluen har hærget sukkerroemarkerne sammen med ådselbiller. Der er sprøjtet i stor stil, men i de fleste tilfælde først efter at angrebene havde kulmineret, d.v.s. når bladene blev så stærkt plettede, at man blev nervøs. I et enkelt tilfælde er foretaget en beskyttende sprøjtning, før angrebet satte ind, og her kan man ikke finde en eneste angrebet roe« (J. J. Jakobsen). Rødding: »Næsten alle marker har været angrebet — mange i særdeles ondartet grad. Bekæmpelse med 1 liter 35 %'s paration pr. ha har været særdeles virkningsfuld, når det rette tidspunkt er ramt — og det ser ud til, at man lettere kommer for sent end for tidligt. (1. juli: i øjeblikket findes hverken æg eller larver)« (Georg Nissen). Statens marskforsøg, Højer: »Først i måneden var der mange æg på planterne. Æglægningen foregik over et længere tidsrum, hvilket medførte, at vi måtte sprøjte 2 gange. Virkningen god. Der ses flere marker på marsken, der er ret medtagne; det er steder, hvor der enten ikke er sprøjtet, eller der er sprøjtet for tidligt eller kun een gang« (Carl Nielsen). Statens forsøgsstation, St. Jynde-vad: »Æg på næsten hvert eneste bederoeblad. Det har været nødvendigt med 2 gange sprøjtning for at holde angrebet nede« (Chr. Mundbjerg). Vis Herred: »Usædvanlig ondartede angreb. Mange marker sprøjtet med godt resultat med paration« (N. A. Drewsen). Sydfyn: »Angreb af bedefluens 1. generation har haft stærk udbredelse. Der er næppe en bederoemark, der ikke har været angrebet, og i en del marker har angrebet været stærkt. Mange steder har man med god virkning bekæmpet larverne ved sprøjtning med

paration« (S. Nygaard Olesen). Ærø: »På Ærø har der været meget stærke angreb af bedefluens larve næsten i alle bederoemarker. Der er sprøjtet med paration indtil 1 kg pr. ha. Virkningen har været fortræffelig. Efter 1 døgn forløb var 70 % af larverne døde« (Ejlf Johansen). Frederiksborg Amt: »Der har igen i år været meget kraftige angreb af bedefluen først i juni. Der bliver sprøjtet i stor stil« (W. Nøhr Rasmussen). Roskildeegnen: »Bedefluelarver er forekommet i næsten alle bederoemarker i stort tal og har gjort betydelig skade. Det har været nødvendigt at sprøjte næsten alle marker, og virkningen har været god, men ofte er bekæmpelsen foretaget for sent« (K. M. Nielsen). Stevns: »Jeg har aldrig på disse egne set så kraftige angreb som i år. Angrebene var særlig stærke ca. 1 km fra kysten. Mange roemarker — især de svage — blev sat helt ud af spillet. Der var faktisk ikke et blad, uden der fandtes larver i, og på bladenes bagside lå mange æg. Der sprøjtedes med paration, og vi håber, det må hjælpe roerne i gang« (Aage Madsen). Sorø: »Bedefluen almindelig forekommende, anden generation ved at være fremme. Bekæmpelse har endnu ikke været nødvendig« (Ib Trojaborg. Lolland og Falster: »Først på måneden blev der lagt mange æg, og overalt er der angreb at se, men kun på Sydlolland er angrebene alvorlige. Sprøjtning med paration har dog overalt vist gode resultater« (S. E. Sørensen). Bornholm: »Der har været meget kraftige angreb, som er slut nu. I den tid, roerne voksede langsomt, hæmmede de væksten meget« (A. Juel-Nielsen).

Krager (*Corvus cornix*). Fra Åbenrå skrives: »Store, kønne, veludviklede bederoer var om morgenen gnavet over lige i jordskorpen, tilsyneladende ingen skadedyr, men senere har man opdaget, at det var kragerne, der forvoldte skaden. Ødelæggelsen ret omfattende« (Carl Poulsen).

Kålroer, kål o. a. korsblomstrede.

Rocål (*Heterodera schachtii*). Se diverse skadedyr.

Springhaler (*Sminthurus* sp.). Se diverse skadedyr.

Ørentviste (*Forficula auricularia*). Fra Mols (Jørgen Nielsen) meldes om et stærkt angreb på kålroer af ørentvistlarver sidst i juni. Roerne blev helt eller delvis afløvede. Også andre steder på egnen er angreb set, men dog af mere moderat karakter.

Kåalthrips (*Thrips angusticeps*). Se diverse skadedyr.

Kåltæger (*Eurydema oleracea*). Johs. Nielsen, Ikast, skriver: »Jeg så forleden en mark, som var stærkt angrebet. Der var 3—6 tæger på hver plante, og marken så medtaget ud«.

Glimmerbøsser (*Meligethes aeneus*). Der foreligger 22 indberetninger, og kun de 14 af dem melder om betydende angreb, hvilket i nogen grad skyldes det ringe omfang, dyrkningen af korsblomstrede frøafgrøder har i år. Fra Ålborgeggen (Kr. Knudsen) skrives om stærke angreb i vårraps, trods 2 sprøjtninger med paration. Også fra Vest-Himmerland (S. A. Ladefoged) og fra Randersegnen (V. Sørensen) meldes om angreb på raps.

Endvidere skrives fra Allingåbro: »Er som sædvanlig almindeligt udbredte, og de findes i stor mængde, pudring hjælper altid godt nogle dage, men een gang bekæmpelse gør det ikke af med dem« (N. Engvang Hansen). Nordøstfyn: »I lighed med de nærmest foregående år forekom glimmerbøsser i de korsblomstrede frøafgrøder i meget stort antal, således at gentagne behandlinger har været nødvendig« (Helge Rasmussen). Marslev: »Stærke angreb i alle korsblomstrede. Gentagne pudringer har ikke kunnet klare problemerne« (P. Bruun Rasmussen). Fåborgegnen: »Almindelig i vore sennepsmarker, og man har der med god virkning pudret eller sprøjtet med DDT« (Aage Mølgaard). Odsherred: »Var stærkt fremme i gul sennep, hvor der mod sædvane blev ødelagt en del af de første blomster« (H. Bertelsen). Roskildeegnen: »Der findes kun forholdsvis få korsblomstrede frøafgrøder på egnen, men i dem alle har der som sædvanligt været stærke angreb af glimmerbøsser. Der er overalt foretaget tidlig pudring med Bladan, og derved er angrebene slået ned. Er ingen steder kommet igen i større omfang« (K. M. Nielsen). Stevns og Omegn: »Meget stærke angreb, som har været vanskelige at bekæmpe på grund af tidlig og uensartet blomstring« (Knud Iversen). Sorø: »I de få afgrøder af korsblomstrede, hvoraf sennep udgør hovedparten, har glimmerbøsserne været talrige« (Ib Trojaborg). Skælskoreggen: »Meget stærke angreb i alle korsblomstrede« (Viggo Sørensen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se diverse skadedyr.

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). Ved gennemgang af de mange beretninger får man det indtryk, at jordlopperne næsten overalt har været ualmindelig ondartede, idet de både har optrådt meget talrigt og over en meget lang periode. Det fremhæves gang på gang, at de vedholdende angreb selv på store planter er usædvanlige. Der er almindelig enighed om, at bejdning af frøet med lindanmidler har været af stor betydning som forebyggende middel mod de tidlige angreb, derimod kommer der divergerende meninger til udtryk om, hvilke midler, der er bedst egnede til senere bekæmpelse. Nogle mener, at DDT er at foretrække for paration, medens andre gør det modsatte gældende. Hjørring: »Overordentlig stærke angreb, vedvarende helt hen til slutningen af juni i selv meget kraftige kålroeafgrøder. Grundet en iøjnefaldende mangel på pudderblæsere er bekæmpelsen fortrinsvis sket ved sprøjtning med paration. DDT-pudder utvivlsomt af større virkning« (H. Baltzer Nielsen). Vinderup: »Angreb som aldrig før. Bladan-pudder klarer situationen« (J. Rindom). Viborg: »Angreb af jordlopper i kålroemarkerne må betegnes som det værste i mange år, alt for få har benyttet sig af den mulighed for begrænsning af angrebet, der ligger i bejdning af kålroefrøene med lindanmidler, men også hvor sådanne har været benyttet, har det i enkelte tilfælde været nødvendig at gribe til sprøjtning af roemarken omkring midten af måneden. Bejdningen har dog i alle tilfælde givet roerne en frist til efter udtyndingen« (O. Th. Nielsen): Aulum: »For vor lette sandjord helt ualmindeligt udbredte angreb« (S. Nørlund). Allingåbro: »Jordlopperne har arbejdet længe. De findes i mange marker

også nu sidst i måneden. Pudring med DDT virker meget bedre end sprøjtning med paration, og dette burde vore maskinstationer instrueres om. Næste år vil behandling af frøet blive almindeligt her på egnen« (N. Engvang Hansen). Rønde: »Endnu findes jordlopper i kålroerne omend i begrænset antal. Den forvoldte skade efter sikkert alle tiders værste angreb er på nuværende tidspunkt tilsyneladende meget stor. Mange planter er gået helt til« (P. Mumm). Kibækengen: »For blot få år siden var jordlopperne en sjældenhed her på egnen, men desværre er de såre almindelige nu, ikke mindst i år. Næsten alle kålroemarkers har været mere eller mindre angrebet« (H. Quistgaard Mortensen). Brande-Thyregod: »For denne egn ualmindeligt mange angreb i år. På de høje sandjorder er angrebsstyrken dog som regel ret begrænset. Såvel sprøjtning med paration som en lidt primitivt udført pudring med Gesarol svækker oftest angrebet stærkt. Behandling af frøet med Gammasect synes stærkt forebyggende« (P. Trosborg). Horsens: »Slemme og ualmindeligt langvarige angreb. DDT har virket godt, paration mindre godt« (Aksel Nielsen). Skærbæk og Omegn: »Alle korsblomstrede roemarkers er mere eller mindre hærget, i adskillige tilfælde er der blevet sprøjtet med paration, og i de fleste tilfælde er virkningen god« (Vald. Johnsen). Gram: »Aldrig tidligere set så stærke angreb. Roerne hæmmes endnu i væksten mange steder af jordlopper« (A. Mortensen). Vis Herred: »Usædvanligt ondartede og sene angreb. I mange kålroemarkers er der pudret eller sprøjtet 2—3—4 gange« (N. A. Drewsen). Samsø: »Meget ondartede angreb har fortsat lige til dato og voldt betydelig skade i de tilfælde, hvor der ikke er foretaget bekæmpelse. Senere angreb har ofte unddraget sig opmærksomheden, ved at lopperne udelukkende har holdt sig til hjerteskuddene« (P. Riis Vestergaard). Nordfyn: »Kan ikke mindes, at angrebene har været af så langvarig karakter som i denne sommer. Næsten hver dag modtages forespørgsler om bekæmpelse, da der er stærke angreb på kålroerne« (K. Sehested). Fåborg-egnen: »Selv i de kolde dage i slutningen af måneden har der været stærke angreb af jordlopper i kålroerne« (Aage Mølgaard). Ærø: »Man har her haft meget stærke angreb, og landmænd, som ikke har pudret eller sprøjtet i tide, måtte så om. Bejdsning af frøet har givet meget fine resultater« (Ejllif Johansen). Odsherred: »Meget stærke angreb af jordlopper, også ret store planter led meget. Hvor frøet har været behandlet med Gammasect el. lign. synes den beskyttende virkning også at have rakt til det sene angreb. Virkning af Gammasect har i år været næsten eventyrlig« (H. Bertelsen). Vestsjælland: »Meget ondartede angreb i kålroerne« (Stanley Jørgensen). Stevns: »Meget stærke angreb, og selv kålroer med 5—6 blade kunne gå helt i stå. Pudring hjalp noget. Sprøjtning var nummer et. De steder, hvor frøet var bejdsset, var der ingen angreb. Men man skal være forsigtig med at så det bejdsede frø. Hvis det ikke sås straks, synes spireevnen i frøet at blive svækket stærkt« (Aage Madsen). Skælskøregnen: »Så stærke angreb på store kålroer midt i juni, at bladene var meget plettede« (Viggo Sørensen). Lolland og Falster: »Som vanlig har vore små kålroearealer været stærkt angrebet, men hvor der er brugt Gammasect står roerne godt« (S. E. Sørensen).

Skulpesnudebiller (*Ceutorrhynchus assimilis*). Der foreligger kun få meddelelser om alvorlige angreb. Fra Allingåbro (N. Engvang Hansen) skrives om slemme angreb i raps og kålroefrø, fra Statens forsøgsstation ved Ødum (Kr. G. Mølle) og ved St. Jyndeved (Chr. Mundbjerg) om stærke angreb i vinterraps. Fra Odenseegnen (P. Bruun Rasmussen) og fra Skælskøregnen (Viggo Sørensen) meldes også om stærke angreb.

Kålmøl (*Plutella maculipennis*). Skader af larverne er endnu ikke observeret, men i mange beretninger skrives om iagttagelser af store mængder kålmøl i markerne, og der kan således ventes angreb i den nærmeste fremtid. Et enkelt sted er der forsøgt bekæmpelse af møllene; der skrives herom fra Østsjælland: »I enkelte kålroemarker har der været tætte sværme af møl. I de værste tilfælde er der blevet sprøjtet med paration« (P. Asmussen).

Viklerlarver (*Cnephasia* sp.). Se diverse skadedyr.

Knoporme (*Agrotis* spp.). Se diverse skadedyr.

Krusesygegalmyg (*Contarinia nasturtii*). Angreb på kålroer er meget almindelige og mange steder så omfattende, at 50—100 % af planterne er angrebne. I 46 beretninger betegnes angrebene som stærke eller endog meget stærke, medens kun 8 omtaler mere moderate angreb. Tidspunktet for iagttagelse af de første symptomer varierer fra slutningen af maj til slutningen af juni, men i de fleste tilfælde ligger det imellem 10. og 20. juni. Der er på visse egne forsøgt bekæmpelse med paration og Meta-Systox, i nogle tilfælde med tilfredsstillende resultat, i andre uden større virkning. I nogle beretninger gives udtryk for, at bekæmpelsen af jordlopperne med paration har haft en begrænsning af krusesygegalmyggenes angreb til følge. Det er kun muligt at citere et fåtal af de mange beretninger. Hjørring: »Voldsomme angreb overalt. Sprøjtning med paration synes at hjælpe de små roer, men er uden virkning på store planter. Roerne synes dog at gro fra angrebene, omend langsomt, men vejrforholdene er også særdeles ugunstige« (H. Baltzer Nielsen). Vest- og Midthimmerland: »Der er ikke set marker, der ikke er angrebet, mange marker tæt op mod 100 % angrebne planter. Bekæmpelse er forsøgt enkelte steder med paration. Et enkelt sted har jeg undersøgt virkningen af sprøjtning med 2.000 g Bladan pr. ha. Larverne var dræbt i store tal, der sås næsten ingen overlevende larver. I ugen 25. 6.—1. 7. er roerne ved at overvinde angrebet. Der er begyndt at komme normale blade i hjerteskuddene« (Rud. Jensen). Vesthimmerland: »Særdeles ondartede angreb overalt, i mange marker 80—100 % angrebne planter. Første angreb omkring 5.—10. juni. Omkring 1. juli skyder mange roer friske skud. Bekæmpelse prøvet med Meta-Systox og paration uden synderlig virkning« (S. A. Ladefoged). Hadsund: »Det kan oplyses, at jeg hver aften i de sidste par uger har været sammen med 15—25 landmænd og fået bekræftet, at hvor roerne står godt, er i alle tilfælde sprøjtet mod jordlopper. Ingen gode marker set eller hørt om, hvor dette ikke var tilfældet« (P. Pedersen). Mols: »Hvornår

de første symptomer sås, kan ikke opgives, men i løbet af månedens sidste halvdel har sygdommen bredt sig til et uoverskueligt omfang» (Jørgen Nielsen). Århus Amt: »Første symptomer: Lidt før månedens midte. Usædvanlig slem i år. Sprøjtning hjælper lidt, men det er som regel for sent» (B. Nørgaard). Statens forsøgsstation Virumgård: »Fra omkring den 10. juni kom der ret talrige angreb af krusesyge i kålroerne. Roerne blev derfor sprøjtet med Bladan den 15. juni og yderligere udbredelse blev tilsyneladende standset» (S. P. Lyngby).

Om angrebene på kål foreligger kun få meddelelser. Fra Nordthy (G. Ej-sing) skrives om tilfredsstillende begrænsning af angrebene ved pudringer og sprøjtninger med paration. Fra Ålborg (Jørgen Jørgensen) og fra Vesthimmerland (F. Knoblauch) berettes om mange stærke angreb, medens der fra Viborg Amt (Eli Fog Mølgaard) og Stevns-Fakseegnen (Philip Helt) meldes om sjældne og mere moderate angreb.

Skulpegalmyg (*Dasyneura brassicae*). Fra Statens forsøgsstationer ved Ødum (Kr. G. Mølle) og St. Jyndeved (Chr. Mundbjerg) skrives om stærke angreb i raps, og fra Stevns (Knud Iversen) betegnes angrebene som ret betydelige, men sjældne.

Fra Statens plantepatologiske Forsøg blev udsendt sprøjtevarsel mod 1. generation den 30. maj. I Sønderjylland er observeret sværmning af 2. generation den 30. juni, og myggene fløj tilsyneladende kun denne ene aften (S. Fisker).

Den lille kålflue (*Chortophila brassicae*). I de fleste kålroemarker findes der lidt angreb, men det er forholdsvis få beretninger, der omtaler alvorlige angreb. Der skrives fra Sindal: »Mere ondartet end normalt» (Martin Christensen). Salling: »Angreb af den lille kålflues larve har været meget almindelige de sidste år. Roerne sover i ca. 3 uger, hvorefter det lykkes de fleste at få rodfæste igen» (Kr. Nielsen). Lemvigegnen: »I sidste halvdel af juni er iagttaget mange og stærke angreb af kålfluelarver i kålroer» (S. Andreassen). Mols: »Ikke ubetydelige angreb er i stort omfang iagttaget i sidste halvdel af juni» (Jørgen Nielsen). Føvling og Egebjerg: »Ret alvorlige angreb er set to steder, op til 30 larver ved flere planter» (Carl V. Petersen). Borris: »I Stauning er påvist angreb af den lille kålflues larve i 2 marker sammen med kålbrokssvamp, begge dele i svær grad» (Kr. Ravn). Skærbæk og Omegn: »Disse angreb er ret slemme, der er næsten ikke en kålroemark, hvor angreb ikke findes, og selvom plantebestanden ikke nedsættes væsentligt, så er planterne forringede» (Vald. Johnsen). Frederiksborg Amt: »Angreb er almindelige. En mark er blevet pløjet op på grund af angrebet» (A. Ploug Jørgensen). Roskildeegnen: »Der ses stærke angreb af kålfluelarver i de fleste kålroemarker, hvor der ofte forekommer angreb på 10—20 pct. af planterne. Mange af planterne fortsætter dog væksten trods tørken, og når der udvises forsigtighed ved rensning og hakning, kan mange planter reddes. Man forstår ikke rigtigt disse angreb, da mange af de angrebne marker har været

behandlet flere gange med stærke gifte mod andre skadedyr« (K. M. Nielsen). Holbækegnen: »Enkelte steder slemme angreb« (Chr. Christensen).

På kål har der mange steder været ret stærke angreb. Fra Ålborg Amt (Jørgen Jørgensen) skrives, at hvor de nødvendige foranstaltninger er gennemført, er der kun svage angreb, medens der fra Viborg Amt (Eli Fog Mølgaard) tales om angreb i spidskål og blomkål trods pudring og vanding mod larverne. Også fra Allingåbro (N. Engvang Hansen) og fra Nordfyn (Helge Rasmussen og Knud Sehested) berettes om angreb på kål i haverne. I øvrigt meldes om almindelige svage til middelstærke angreb fra Vest Himmerland (F. Knoblauch), Esbjerg-Varde (Martin Sørensen), Sydl. Sønderjylland (M. Surlykke Wistoft), Fyn (Erland Jørgensen) og Københavns Omegn (Alfred Rasmussen). Fra Holbæk Amt skrives: »Mere end almindeligt aggressive i år! Også store planter af rød- og hvidkål er angrebet« (Henrik Nielsen), medens det modsatte synes at være tilfældet på Næstvedegnen: »Ikke så udbredte som tidligere, selvom der findes en del angrebne planter af tidlig kål« (M. E. Elting).

Den store kålflue (*Chortophila floralis*). Ved en undersøgelse foretaget af Statens plantepatologiske Forsøg fandtes allerede i juni fluer og æg af denne art i visse egne af Vendsyssel og Han Herrederne. Disse tidlige angreb kendes ikke længere syd på i Jylland.

Kartofler.

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Se disse skadedyr.

Coloradobillen (*Leptinotarsa decemlineata*). Fra inspektør E. Kristensen, Statens Plantetilsyn, meddeles det, at der foruden det i forrige månedsoversigt nævnte fund, er fundet biller i Bjerndrup pr. Kliplev, i Burkal og i Rens ved Jydevad. På de to sidstnævnte lokaliteter blev der desuden fundet æg. Alle tre findesteder er beliggende ret nær grænsen.

Knoporme (*Agrotis spp.*). Se diverse skadedyr.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

Stankelben (*Tipula paludosa*). Se diverse skadedyr.

Industriplanter.

Skærmplantemøl (*Depressaria sp.*) på kommen. J. Østergaard, Nordvestlolland meddeler: »I en enkelt frømark er iagttaget og fulgt et meget ødelæggende angreb af skærmplantemøllets larve. Angrebet bemærkedes den 15. juni og var da så vidt fremskredet, at larverne var til stede i ca. en trediedel af småskærmene. Kommenplanterne var i fuld blomst, og nogen bekæmpelse kunne ikke foretages. Forsøgsvis er pudret med Toxaphene, og det synes at have god virkning mod larverne, når der pudres med ret stor mængde. Jeg har undersøgt en kommenmark ca. 10 km fra ovennævnte, og her fandtes larver, men ikke i så stor mængde, at der kan tales om skadevirkning«.

Skadedyr på havebrugsplanter.

Frugttræer og frugtbuske.

Bladlus (*Aphididae*) på æble. Den grønne æblebladlus (*Doralis pomi*) og den røde æblebladlus (*Sappaphis mali*) har gennemgående optrådt ret godartet. 10 beretninger melder om svage og et tilsvarende antal om middelstærke angreb. Kun i een rapport karakteriseres angrebene som stærke. Fra Hjørring skrives: »Angreb ret almindelige, men ikke stærke. Mest røde lus« (Frode Olesen). Jylland: »Æblebladlusene har været fremme, såvel røde som grønne, men det har ikke været katastrofalt« (Arne Pallesen). Viborg Amt: »Lidt grønne og lidt røde bladlus hist og her« (Eli Fog Mølgaard). Maribo Amt: »Bladlusforekomster har været almindelige, og først på måneden var der optræk til mange lus. Bladlus ses jævnligt, men uden større betydning. Der har været en del kolonier af røde bladlus« (J. Klarup-Hansen). Nordvestsjælland: »I næsten alle plantager er sprøjtet med Meta-Systox. Kun hvor paration er brugt, er de igen ved at arbejde« (E. Agger). Nordsjælland-Østsjælland: »Så godt som ikke set« (Hans Chr. Madsen).

Kun i en beretning fra Jylland skrives, at blodlusen (*Eriosoma lanigerum*) er begyndt at »arbejde«, men svagt (Arne Sørensen).

Blommebladlusen (*Hyaloterus pruni*) og kirsebærbladlusen (*Myzus cerasi*) har gjort sig mere bemærket end æblebladlusene, og lokalt sås ret kraftige angreb.

Bladlus på frugtbuske (*Cryptomyzus ribis* og *Rhopalosiphum grossulariae*). 5 indberetninger melder om svage, 13 om middelstærke angreb på ribs og solbær. Kun een rapport omtaler angreb på stikkelsbær. Fra Viborg Amt skrives: »Meget på ribs — mindre på solbær« (Eli Fog Mølgaard). Esbjerg-Varde: »Det er solbærrene, der har de enkelte stærke angreb« (Martin Sørensen). Stevns-Fakseegnen: »Der er noget angreb af bladlus på ribs og solbær, men måske er angrebet ikke engang så stærkt, at det kan betegnes som middel. Jeg har set ganske enkelte angreb på stikkelsbær« (Philip Helt). Sorø Amt: »Især solbær er ret stærkt angrebet« (Ejner Christensen).

Æblehvepsen (*Hoplocampa testudinea*). 10 beretninger karakteriserer angrebene som svage eller uden betydning, medens 7 indberetninger omtaler middelstærke angreb. Skaden har altså været moderat i år. Jylland: »Uden betydning« (Arne Pallesen). Esbjerg-Varde: »Synes at optræde svagere end normalt« (Martin Sørensen). Statens forsøgsstation Blangstedgård: »Kun et ubetydeligt angreb« (Hans M. Jepsen). Maribo Amt: »Enkelte steder, hvor man ikke før har regnet med hvepsen, har den været nærgående, og mere direkte bekæmpelse mod den planlægges til næste år« (J. Klarup-Hansen). Nordsjælland: »Synes noget tiltagende, men hænger muligvis sammen med, at giften på afblomstringen til de tidlige sorter mange steder blev indtil en uge forsinket, — dels som følge af dårligt sprøjtevejr — dels for at vente på de sildigt afblomstrede. Disse er til gengæld svagt angrebet« (Hans Chr. Mad-

sen). Stevns-Fakseegnen: »Det ser ud til, at der kun er svage angreb af æblehveps. På steder kunne man godt ønske lidt stærkere angreb af hensyn til frugtudyndingen« (Philip Helt).

Pærehvepsen (*Hoplocampa brevis*). 6 beretninger melder, at angreb ikke er set, 7 omtaler svage og 4 stærke angreb. Særlig i det nordlige Jylland (Jens Chr. Fich) og i visse egne af Sjælland har skadedyret fået større betydning end tidligere. Fra Nordsjælland skrives: »Synes mere udbredt — og de enkelte angreb stærkere end sædvanligt« (Hans Chr. Madsen). Fakse: »I en enkelt plantage ved Næstved har jeg set angreb, hvor op mod 100 % af frugten var ødelagt« (Børge Jørgensen). Stevns-Fakseegnen: »Indtil nu har jeg næsten ikke set angreb af pærehveps« (Philip Helt). Sorø Amt: »Synes at brede sig. Angreb i år betydeligt stærkere end de foregående år« (Ejner Christensen).

Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*). 7 beretninger omtaler svage, 8 middelstærke angreb. Kun i 4 rapporter meldes om stærke angreb. Fra Jylland skrives: »Uden betydning; der bliver i reglen blomster nok alligevel« (Arne Pallesen). Ifølge indberetning fra Jens Chr. Fich har angrebene dog været stærke i Nordjylland. Ålborg Amt: »De fleste småhaver får sprøjtet alt for sent, derfor stærkere angreb her« (Jørgen Jørgensen). Syd. Sønderjylland: »Har set meget stærke angreb« (M. Surlykke Wistoft). Stevns-Fakseegnen: »Jeg har set en del stærke angreb særlig i svedskeblomster, hvor der ikke er sprøjtet. Hvor der ved sprøjtningen er brugt lindanmidler, er det svært at finde angreb af betydning« (Philip Helt). Sorø Amt: »Angreb synes ikke så udbredt som sidste år, men måske skyldes det, at blomster de fleste steder har ansat frugt ganske eventyrligt — så det normale angreb synes mindre« (Ejner Christensen).

Stikkelsbærhvepsen (*Pteronus ribesii*). 5 rapporter omtaler svage angreb, medens 7 melder om middelstærke til stærke angreb. Fra Thisted skrives: »Omkring midten af juni fandtes en del helt afribbede stikkelsbærestykker, hvor man ikke har holdt øje med hvepsene« (G. Ejsing). Esbjerg-Varde: »Har set enkelte stærke angreb, men ikke i den sidste tid« (Martin Sørensen). Stevns-Fakseegnen: »Der har været en del ret stærke angreb af hvepselarver på både stikkelsbær og ribs« (Philip Helt). Sorø Amt: »Angreb i denne omgang synes at være overstået« (Ejner Christensen).

Blåhovedet (*Diloba coeruleocephala*). Denne ugles larve optrådte ifølge indberetning fra Hjørring (Frode Olesen) ondartet på frugttræer, frugtbuske, lætræer, elm, syren m. m.

Pæregalmyggen (*Contarinia pyrivora*). Bortset fra lokale undtagelser har dette skadedyr været af ringe betydning i år. 7 beretninger melder, at angreb ikke er set, 5 omtaler svage og 5 middelstærke til stærke angreb. Fra Nordjylland skrives: »Nogle lokaliteter meget stærkt angrebne, andre kun svagt« (Jens Chr. Fich) Ålborg Amt: »Der er ikke iagttaget stærke angreb, men svage angreb hist og her« (Jørgen Jørgensen). Viborg Amt: »Som

foregående år har jeg ikke kunnet finde dem her, der er jo også temmelig få pæretæer her på egnen» (Eli Fog Mølgaard). Stevns-Fakseegnen: »Det ser ud til, at der i år er svagere angreb af pæregalmøg, end der plejer at være. Myggene blev måske sultet ud i fjor, da der ingen pærer var?» (Philip Helt).

Frugttræspindemiden (*Metatetranychus ulmi*). Vejret i juni har ikke begunstiget midernes opformering, og kun 3 beretninger melder, at stærke angreb er almindelige, i 2 skrives, at stærke angreb forekommer, men er sjældne. De øvrige indberetninger karakteriserer angrebene som svage til middelstærke. Fra Hjørring: »Der er ved månedens slutning en jævnt pæn bestand af mider, men kun i enkelte tilfælde er der grund til at betegne angrebene som stærke» (Frode Olesen). Jylland: »Enkelte steder er bladene på æbletræerne allerede kobberbrune. Paration virker dårligt, når der sprøjtes i en periode, hvor der er relativt få mider, men mange æg» (Arne Pallesen). Jylland: »Omkring blomstringen meget stærke angreb, men Systox og Chlorocide har haft meget god virkning. 80 g paration + 0.1 % Chlorocide/100 liter synes at kunne »rydde op« omtrent 100 %» (Arne Sørensen). Nordsjælland: »Før blomstringen var der meget stærke angreb i de fleste plantager, men Systox eller Chlorocide har helt gjort det af med miderne» (Hans Chr. Madsen). Holbæk Amt: »Alle »grader« findes i år» (Henrik Nielsen). Sorø Amt: »Har faktisk ikke bredt sig» (Ejner Christensen). Nordvestsjælland: »Er næsten overalt slået ned med Meta-Systox. En del æg tilbage. Havde i nogle plantager angrebet bladene ret stærkt inden sprøjtning ved afblomstring» (E. Agger). Stevns-Fakseegnen: »Jeg har ikke set ret mange stærke angreb, og hvor man ved sprøjtning bruger svovlmidler, er det sjældent at finde angreb af betydning» (Philip Helt).

Spindemider (*Metatetranychus ulmi*?). Konsulent Jørgen Mosegaard skriver: »Et enkelt sted i Nordjylland er set et meget stærkt angreb af spindemider på solbær. Angrebet hæmmede planterne stærkt».

Køkkenurter.

Rodål (*Meloidogyne* sp., tidligere: *Heterodera marioni*). På Assenseggen fandtes et angreb på gulerødder.

Gulerodsbladloppen (*Trioza apicalis*). 6 beretninger melder, at angreb ikke er set. I 7 skrives om svage og i 10 om middelstærke til stærke angreb. Fra Nordjylland skrives: »Synes at optræde på de samme egne år efter år. Tårs-Dybvad» (Jens Chr. Fich). Hasseris: »I de få gulerodsmarker, der findes, er der et ret stærkt angreb i gang, og sprøjtningen er begyndt» (J. Chr. Andersen-Lyngvad). Hadsund: »Ret almindelig og stærke angreb i sidste halvdel af måneden» (P. Pedersen). Vest- og Midthimmerland: »Meget vanskelig at avle ordentlige gulerødder — særlig i haverne. Bekæmpelse med paration hjælper» (Rud. Jensen). Brande—Thyregod: »Angreb meget udbredte, men ikke særlig stærke» (P. Trosborg). Odsherred: »Mere almindelige i år end tidligere år» (H. Jensen). Stevns-Fakseegnen: »Stedvis er der ret

stærke angreb, men som helhed mener jeg, at angrebene er svagere, end de plejer at være« (Philip Helt).

Hindbærsnudebiller (*Anthonomus rubi*). Kun i 4 indberetninger skrives om stærke angreb. De øvrige karakteriserer angrebene som svage eller middelstærke. Fra Hjørring skrives: »Angrebene er ikke udtalt alvorlige, selv om der nok i nogle tilfælde er sket begrænset skade. Pudring med DDT gennemføres i en stor procentdel af privathaverne« (Frode Olesen). Thisted: »Hindbærsnudebiller har tilsyneladende gjort stor skade i mange haver« (G. Ejsing). Sydl. Sønderjylland: »De fleste steder passes jordbærrene med pudring, men også der ses angreb, og hvor de får lov til at passe sig selv, kan over 50 pct. af knopperne være bidt« (M. Surlykke Wistoft). Fyn: »Træffes på snart sagt alle arealer« (E. Randløv). Holbæk Amt: »Afhængig af, om der er pudret med DDT eller ej« (Henrik Nielsen).

Jordbærbladhvepsen (*Blennocampa geniculata*). Fra Thisted meldes om enkelte voldsomme angreb, planterne var næsten opædt (G. Ejsing).

Jordbærvikleren (*Acala comariana*). Fra Ålborg Amt skrives, at der er iagttaget enkelte stærke angreb (Jørgen Jørgensen).

Knoporme (*Agrotis* sp.). Se diverse skadedyr.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Se diverse skadedyr.

Gulerodsfluen (*Psila rosae*). Der er endnu ikke konstateret alvorlige angreb. Fra Ålborg Amt (Jørgen Jørgensen) skrives dog om almindelige middelstærke angreb, men det tilføjes, at sprøjtning med lindan og paration har god virkning. Endvidere kommenteres angrebene med følgende: Viborg Amt: »Endnu kun set ubetydelige angreb — og slet ikke i persielle i år. Bejdssning af frø har fundet sted en hel del steder« (Eli Fog Mølgaard). Asnæs: »Der sprøjtes nu hver 10—12 dag med paration, man er bange for at fortsætte med 2 kg lindan pr. ha/år, da efterfølgende kartoffelafgrøde giver afsmag« (H. Jensen). Næstved: »Det blæsende vejr har hidtil været ugunstigt for fluerne, så der er kun lagt få æg, men så snart vi blot har nogle timers stille solskin, kan man finde æggene« (M. E. Elting). Stevns-Fakseegnen: »Indtil nu har jeg ikke set stærke angreb af gulerodsfluen, og svage angreb er også sjældnere, end de plejer at være. Jeg har ikke indtryk af, at der i år er gjort mere for at bekæmpe gulerodsfluen, end der plejer at blive gjort« (Philip Helt).

Løgfluen (*Hylemyia antiqua*). I såede kepaløg har der været en del stærke angreb dog mest, hvor det drejer sig om mindre, lunt beliggende arealer. Fra Hornum (F. Knoblauch) skrives om almindelige middelstærke—stærke angreb, medens de i øvrigt gives følgende karakteristik af de mere alvorlige angreb: Hjørring: »Det ser ud, som om der i Hjørring Amt er flere og stærkere angreb end sædvanligt« (Frode Olesen). Thisted: »Løgfluerne har ikke tidligere generet fremavlsarealerne heroppe. I år har der dog været svage angreb i enkelte marker« (G. Ejsing). Ålborg Amt: »Meget stærke angreb overalt.

Behandling af skalotteløg med lindan lige før lægning har i forsøg (små) haft virkning« Jørgen Jørgensen). Viborg Amt: »Næsten ikke en have uden middelstærke (enkelte meget slemme) angreb af løgfluen. Erhvervsarealer endnu næsten fri« (Eli Fog Mølgaard). Jylland: »I fremavlsarealerne er der som regel ikke angreb af betydning — enkelte steder, hvor der findes godt læ, er der fundet kraftige angreb« (P. Jacobsen). Maribo Amt: »I skalotter har angrebet af løgflue været mere almindeligt end ellers« (J. Klarup-Hansen).

Prydplanter.

Nematoder (Aphelenchoides fragaria). Angreb på pæoner. Se side 68.

Rosenboreren (Ardis bipunctata). Fra Viborg Amt skrives, at larverne visse steder tager ca. 90 pct. af de unge skud på de storblomstrede roser. Man overser ofte dette angreb eller giver kulden skylden (Eli Fog Mølgaard).

Snareorme (Hyponomeuta spp.). Der har ofte været voldsomme angreb, særlig på tjørnehække.

Blåhovedet (Diloba coeruleocephala). Se under frugttræer og frugtbuske.

Diverse skadedyr.

Roeålen (Heterodera schachtii). Der er rapporteret en del, ofte stærke angreb på bederoer og i visse tilfælde også på kålroer. Fra Mols skrives: »En del svagere angreb er iagttaget i både bederoer og kålroer« (Jørgen Nielsen). Grenå: »Alvorligt angreb i en bederoemark i almindelig 8-års rotation med 1 bederoemark og 1 kartoffelmark — ellers ingen rodfrugter el. lign., — men der er ofte henkastet roehusaffald på stedet. Angreb endvidere konstateret i bederoer efter 30 roefrie år. Også svagt angreb i forevisningsmarken, hvor et sædskifte med 8 marker og kun en roemark dog synes at holde ålene i skak« (Jørgen Larsen-Ledet). Samsø: »Synes på faretruende måde at brede sig til flere og flere ejendomme og har især på mange mindre ejendomme med forholdsvis store besætninger på næsten katastrofal måde vanskeliggjort avl af såvel bederoer som kålroer« (P. Riis Vestergaard). Norvestlolland: »Roeål har i år været så fremtrædende i roemarken, at man er begyndt at ængstes for angreb heraf. Tørken har gjort, at man lægger mærke til pletterne med ål, idet angrebne planter »sover til middag« før friske planter og får et vissent og sygeligt udseende. Angrebene er stærkest på lettere jorder, og hvor der meget hyppigt i sædskiftet er roer, men det er iagttaget, at 5 år uden roer ikke har svækket roeålene så meget, at de ikke er lette at udpege« (J. Østergaard). Lolland og Falster: »Det er mit indtryk, at roeålene breder sig på de lette løse jorder, hvorimod de er sjældne på de stive lerjorder. Flere landmænd må helt holde op med dyrkning af bederoer på store dele af deres jord. Bederoer hvert andet år — som er meget almindelig her

— går ikke på disse jorder« (S. E. Sørensen). Frederiksborg Amt: »I et parti af en fodersukkerroemark var der stærkt angreb, skønt der var et fornuftigt sædskifte på pågældende ejendom« (A. Ploug Jørgensen). Kalundborgegnen: »Er allerede set en del steder på muldrige jorder, hvor man grundet skifteomlægning o. lign. er kommet hyppig med roer« (N. M. Nielsen).

Sringhaler (Sminthurus sp.). Fra Centralgården, Tylstrup, skrives: »Optraadte værst i fodermarvkål, men også ret stærkt i turnips og kålroeparcellerne, som pudredes med Bladan med god virkning, hvorefter også bederoeparcellerne blev angrebet« (K. E. Pedersen).

Kålthrips (Thrips angusticeps). Endnu i første halvdel af juni har der kunnet iagttages ret omfattende angreb på kålroer og bederoer, og på sidstnævnte har der endog været enkelte angreb i månedens slutning. Det kolige vejr har bevirket, at planterne har haft svært ved at vokse fra angrebene. I 52 beretninger omtales angrebene som betydelige, medens de i 5 betegnes som ubetydelige. Fra Stevns (Knud Iversen) nævnes det, at angrebene synes at være meget svagere, hvor frøet har været behandlet med lindan. Stort set har bekæmpelsen med paration virket tilfredsstillende, men i en del tilfælde er den gennemført for sent.

Oldenborrelarver (Melolontha melolontha og M. hippocastani). 12 beretninger melder, at der ikke er bemærket angreb. 9 melder om svage eller betydningsløse angreb i bederoer o. a. Kun 3 rapporter omtaler stærkere angreb. Fra Nordjylland skrives: »Et par steder set kraftige angreb i jordbærrarealer, ca. 30 pct. af planterne dræbt« (P. Jacobsen). Løgumkloster: »Et enkelt stærkt angreb i byg, pletvis var bygmarken helt raseret. Larverne var meget store, antagelig flyveår 1956« (Hans Jepsen). Sydl. Sønderjylland: »De findes jo ikke overalt i distriktet, men hvor de er, er de begyndt at lade sig godt mærke« (M. Surlykke Wistoft). Virumgård, Lyngby: »Enkelte majsplanter overgnavet af oldenborrelarver« (S. P. Lyngby). Karise: »Har vist større aktivitet end nærmest foregående år. Der har været flyveår på et par lokaliteter« (Ernst R. Nielsen). Sydsjælland: »Der har ikke været alvorlige angreb noget steds endnu, selv om man træffer 2 år gamle larver på de steder, hvor det plejer at være galt« (P. Grøntved).

Gåsebillen (Phyllopertha horticola). Dette skadedyr har været af meget ringe betydning. Kun 2 indberetninger omtaler angreb, der karakteriseres som middelstærke. I 7 beretninger omtales svage angreb.

Smælderlarver (Agriotes spp.). Der er konstateret en del angreb i korn samt i bede- og kålroer, enkelte i kartofler, lupiner, ærter, bønner og agurker. Fra Nordthyskriver G. Ejsing om katastrofale angreb i nyudlagte kolonihaver. Fra Hornum (F. Knoblauch) og fra Esbjerg-Varde (Martin Sørensen) karakteriseres angrebene som almindelige og middelstærke. Iøvrigt citerer vi nogle udtalelser om angrebene: Vesthimmerland: »Enkelte angreb set i kålroemarken. Der kan forekomme 10—20

larver ved en enkelt plante« (S. A. Ladefoged). Lemvigegnen: »Angreb af smælderlarver er iagttaget på såvel bede- som kålroer, og endvidere et par ret stærke angreb i lupiner« (S. Andreassen). Hadsund: »Meget generende. Mærkeligt at ikke landmændene er opmærksomme på smælderlarverne, som nedsætter udbyttet stærkt i mange marker. Det er også uheldigt, at selv større kornfirmaer ikke vil foretage lindan-bejdsning, men det kommer vel. Jeg vil tro, at der har kunnet findes smælderlarver i op til 75 pct. af de kornmarker, jeg har tilset i foråret, og landmændene er som regel meget forbavsedede« (E. Vilhelmsen). Herningegnen: »Et enkelt angreb i bederoer var så kraftigt, at det bliver totalt misvækst« (Niels Jørgen Nielsen). Ringkøbing: »Gør en del steder stor skade i roerne. En dyngelarver på 10—40 stk. omkring en planterod er ikke ualmindeligt« (J. A. Jacobsen). Vejle Vesteregnet: »Et angreb set i en kartoffelmark, hvor kartoflerne bogstaveligt blev ædt af larverne, helt op til 15 sultne larver om en af de lagte knolde« (Arne Anthonsen). Sydby: »Angreb i kornmarkerne var i forsommeren ret stærke mange steder, særlig i kornafgrøder efter græs. Der er ingen tvivl om, at bejdsning af såsæden med lindanmidler vil blive mere anvendt i fremtiden. Angreb i andre afgrøder synes kun at være ubetydelige« (S. Nygaard Olesen). Stevns og Omegn: »Langt de fleste steder er der i år anvendt midler til bekæmpelse ved iblanding af udsæden. Hvor dette ikke har været tilfældet, er angrebene ret betydelige« (Knud Iversen). Karise: »I kartofler så jeg tilfældigt, at knoldene i flere tilfælde var mineret af smælderlarver« (P. Asmusen). Lolland og Falster: »Desværre har en del landmænd endnu kvaler med smælderlarver trods det, at bejdsning med lindan virker godt. Mange landmænd er endnu skræmt af dårlige erfaringer med 666 præparaterne« (S. E. Sørensen).

Viklerlarver (*Cnephasia* spp.). 73 indberetninger og 55 forespørgsler vedrørende disse larver vidner om deres store udbredelse over hele landet. Larverne har gjort sig mest bemærkede på bede- og kålroer, men de er i øvrigt fundet på flere andre kulturplanter. Langt de fleste indberettere er enige om, at de forvoldte skader er relativt små, og det er vel tvivlsomt, om det i almindelighed lønner sig at foretage bekæmpelse, hvis der ikke samtidig er andre og værre skadedyr, der kan rammes. En del bedømmer dog angrebene som værende alvorlige nok, og der er i flere tilfælde foretaget bekæmpelse rettet mod larverne. Vi citerer følgende: Brønderslev: »Midt i måneden fandtes den i alle bederøemarken og tegnede til at blive en stor trusel. Sprøjtning med parationmidler gav meget svingende resultater. Mener at have konstateret, at natsprøjtning gav det bedste resultat. Måske fordi fordampning i de varme dagtimer på tørre og varme pletter forhindrer en god kontakt« (Harald Olesen). Dronninglund Herred: »Findes overalt. 1 liter Bladan pr. ha har ikke kunnet slå larverne ihjel.« (Kai Skriver). Sydthy: »Nogle marker på et begrænset område meget stærkt medtagne. Sprøjtning med paration synes ikke at have virket tilstrækkeligt, men muligvis er der brugt for lidt vand« (K. Hougaard). Vesthimmerland: »Angreb yderst almin-

deligt. Træffes i de fleste bederoemarker, undertiden i hver eneste plante. Sprøjtning med stor parationmængde synes at være ret virksom, men giver ikke 100 pct. udryddelse af larverne« (S. A. Ladefoged). Randerseggen: »Fandtes en overgang i alle marker. Hvor det var værst, er der med godt resultat sprøjtet med paration« (V. Sørensen). Mols: »Angreb overalt, som, omend ikke skæbnesvangert, dog har voldt en del skade« (Jørgen Nielsen). Ørum Sdl.: »Viklerlarver i alle bederoemarker. Men også angreb i kålroer. Sprøjtning med 1½ liter paration viste godt resultat i de fleste tilfælde« (A. Winther Andreassen). Videbæk og Omegn: »Ret udbredt. Sprøjtning med paration har været forsøgt, men resultatet ikke helt tilfredsstillende« (L. Hangaard Nielsen). Horsens: »Meget almindelige. Sprøjtning med paration virker godt« (Aksel Nielsen). Vejleegnen: »Viklerlarven er et skadedyr, vi i år har måttet regne med i roemarkerne. Angrebene ser ret uskyldige ud, men efterhånden er der sket større skade, end man havde tænkt sig« (Vald. Ternvig). Tørring og Omegn: »Er iagttaget flere steder, angrebene undertiden ret kraftige. Sprøjtning med paration har hæmmet angrebet meget« (Karl B. Ritter). Borris: »Både i bederoe- og kålroemarker er i stor udstrækning fundet viklerlarver. Sprøjtning med paration virker ret godt, dog ikke alle steder lige effektivt« (Kr. Ravn). Kibækegnen: »Der er set et par enkelte angreb, men to dage efter sprøjtning med paration var der mange levende larver. I dette tilfælde var det nu ådselbiller og bedefluer, der havde gjort den største skade« (H. Quistgaard Mortensen). Grindsted: »Har været almindelige. Parationdosis som til bedefluelarver har ikke haft nogen virkning. 11—1200 g paration pr. ha har i de fleste tilfælde virket tilfredsstillende« (L. Å. Thomasen). Rødding: »Almindelig i både bederoe- og mange kålroemarker — i et enkelt tilfælde larver i ca. 20 pct. af planterne. Skaden synes dog ringe — og parationbehandling synes ikke at genere laverne meget« (Georg Nissen). Roskildeegnen: »Viklerlarver er forekommet i mange bederoemarker i meget stort antal, men trods det, at larverne sidder godt beskyttet, har kraftig sprøjtning eller pudring haft god virkning, således at skaderne kun er blevet af begrænset omfang« (K. M. Nielsen). Stevns og Omegn: »Ret almindelige angreb i de fleste marker. De fleste angreb er i tide bekæmpet ved pudring eller sprøjtning med paration« (Knud Iversen). Skælskøregnen: »Meget stærke angreb i cikorie og bederoer, som er sprøjtet med 2 liter paration 35 pr. ha med god virkning« (Viggo Sørensen).

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*). Der er næppe nogensinde tidligere rapporteret så mange angreb af denne uglelarve. 27 indberetninger omtaler angreb, særlig på bederoer og kartofler, men lokalt også på majs og jordbær. Oftest var skaden dog af moderat omfang eller helt uden betydning, nogle beretninger melder om alvorlig skade. Lemvigegnen: »Kartoffelborerens larve er iagttaget i adskillige bederoe- og kartoffelmarker og bevirker en del skade. Der er også iagttaget angreb i et par jordbærstykker« (S. Andreassen). Viborg Amt: »Så godt som alle sukkermais ødelagt af kartoffelboreren i et lille frilandsgartneri« (Eli Fog

Mølgaard). Ulfborgegnen: »Der er i adskillige af egnens bederoemarkers iagttaget angreb af kartoffelborens larve, og i enkelte marker har angrebene været årsag til en udtynding af plantebestanden. Planterne ødelægges af larven spredt ud over marken eller nogle steder på stribe i rækkerne. I et par enkelte marker har kartoffelborens larve i skøn forening med angreb af smælderlarver været årsag til, at plantebestanden er blevet stærkt reduceret« (N. Stigsen). Herningegnen: »I en del marker er kartoffelborens iagttaget i spredte bederoeplanter, et enkelt sted i kartoffelstængler« (Niels Jørgen Nielsen). Brande-Thyregod: »Set en mindre majs mark, hvor kartoffelborens havde foretaget en ret stærk udtynding« (P. Trosborg). Horsens: »Kartoffelborens larve i majs og i bederoeplanter. Angrebet i majsene var næsten total (suktermajs i en have), i bederoerne enkelte planter i markerne« (Carl V. Petersen). Vejleegnen: »En del svagere og enkelte ret alvorlige angreb af kartoffelborens larve i bederoer« (Vald. Ternvig). Nr. Nebel: »Kartoffelborens larve findes formentlig i næsten alle bederoemarkers, der er i hvert fald aldrig før her fundet så mange angrebne roer med larver i som i år. I et par enkelte tilfælde har der været skadevirkning, dog sikkert uden større betydning« (Magnus Poulsen). Grindsted: »Der har i den senere tid været ret omfattende angreb af kartoffelborens larver. De i forvejen medtagne bederplanter lider hårdt ved angrebet, og hvor det har været slemt, er der nu mange spring i rækkerne. Sprøjtning med paration (1 kg/ha) har ikke dræbt larverne« (L. A. Thomassen). Ladelund: »Flere bederoemarkers har været noget plaget af dette skadedyr, som gnaver sig op gennem roden« (Kr. Nielsen).

Knoporme (*Agrotis spp.*). 20 indberetninger melder, at angreb ikke er set, eller har været ganske svage. I 4 rapporter skrives om angreb af nogen betydning på bederoer og diverse haveafgrøder. Fra Ulfborgegnen skrives: »I roemarkers er der iagttaget en del angreb« (N. Stigsen). Ålborg Amt: »En del svage angreb iagttaget bl. a. i ærter« (Jørgen Jørgensen). Viborg Amt: »Set spredte stærke angreb i smågartnerier og haver (kål, jordbær, bønner m. m.)« (Eli Fog Mølgaard). Statens Marskforsøg, Højer: »Svage angreb af knoporme i bederoerne, angrebet værst i en mark, hvor der er læ« (Carl Nielsen). Stevn-Fakseegnen: »I kål og andre urter har jeg set noget angreb af knoporme, men ellers har jeg ikke set meget til dem« (Philip Helt).

Stankelben (*Tipula paludosa*). Larverne har nu udspillet deres rolle for i år, men i begyndelsen af juni bemærkedes lokalt nogen aktivitet. I Lille Vildmose gik det således ud over sent sået korn (Kr. Knudsen), og fra Marslev skrives om et enkelt ondartet angreb først på måneden (P. Bruun Rasmussen). Endvidere berettes fra Herningegnen: »I en kartoffelmark efter en gammel græsmark var angrebet så kraftigt, at alt ukrudtet blev ædt og dernæst kartoflerne« (Niels Jørgen Nielsen).

Prosper Bovien og Jørgen Jørgensen.

NEMATODANGREB PÅ PÆONER

I løbet af juni blev der i flere tilfælde konstateret angreb af *Aphelenchoides fragariae* på pæoner (*Paeonia albiflora*). Meget tyder på, at sådanne angreb er almindelige, men hidtil er blevet overset her i landet.

Angrebet viser sig ved, at knopperne på et tidligt stadium standser i udviklingen, som regel når de ikke engang en ært størrelse. Efterhånden bliver de mørke og tørrer til sidst ind. Enkelte knopper kan undtagelsesvis nå at udfoldes, men bliver da misdannede. Nematoderne opholder sig i de angrebne knopper, ofte i stort antal. Ifølge tyske undersøgelser (Goffart) skal ålene dog også kunne forekomme i bladene, hvor de kan fremkalde mørkebrune, ret skarpt afgrænsede pletter. Dette symptom har det ikke været muligt at finde ved de her foretagne undersøgelser.

I et kort pæonskud, der netop var brudt igennem jordoverfladen, fandtes talrige nematoder mellem de endnu tæt sammenfoldede blade. Det synes derfor sandsynligt, at ålene fra jorden trænger ind i de ganske unge skud, hvor de opholder sig nær vækstpunktet. Med dette føres de opad, indtil knopdannelsen begynder, og væksten afsluttes.

Flere varieteter af *Paeonia albiflora* kan angribes, men det vides ikke, om nogle sorter er mere modtagelige end andre. Den skade, angrebet volder, er i reglen ikke betydelig og består tilsyneladende kun i ødelæggelsen af et større eller mindre antal knopper. Plantens vækst synes ikke påvirket.

Der kan være grund til at nævne, at knopvisning også kan fremkaldes af gråskimmel (*Botrytis paeoniae*), der derved kan give anledning til forveksling med nematodangreb.

K. Lindhardt.